1901
...ek.
...00 koro-
...intákkal
40480
...atban minden szó ...a közönséges petit ...el, s compact be-...fillérrel fizetendő.
TELEFON 5166
...SIZ
...ensen a legerősebb ...m-forrásfürdő.
...H JÓZSEF ...Zenészeti Lexikon-ja ...s, 20—22 füzetben. ...füzet ára 60 fillér.
CRÉME ...E FANCHON
...irtok
...Óvedelmező Fogialkozást
...uchs H. váltóháza Budapest, ...Kecskeméti-utcza 1.
...ECIALISTA ...ÉRVKÖTŐKBEN!
...orvos-sebészi mü- ...és kötszergyára ...czeg-utcza 17/d.

1901. HARMINCZÖTÖDIK ÉVFOLYAM. 77. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, MÁRCZIUS 18.

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Romania- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a M.: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa. valamint összes fiókjai.
Bécsben: Dannenberg L. I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A. Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérczikk.
A sajtószabadság ünnepe.
A nemzet ünnepe.
A műcsarnok válsága.
Közgazdaság: Üzleti hetiszemle.

Budapest, márczius 18.

A képviselőház munkaprogrammja csak néhány napra van megállapitva. Az appropriaczióról szóló javaslat részletes tárgyalását a mai ülésben alkalmasint be is fejezi a ház. Ezután következik az Adria szubvencziójáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Előreláthatólag ez sem vesz hosszabb időt igénybe, mivel nagyobb viták nem igen várhatók. Az ellenzéki pártok állást foglalnak ugyan a javaslattal szemben, de nagyobb küzdelem nem fog körülötte kifejlődni. Még néhány kisebb jelentőségü javaslat és jelentés elintézése lesz a képviselőháznak a husvéti szünetek előtt feladata. Ennek elvégzése után megkezdődik a husvéti szünet, mely az idén jókora hosszura nyulik.

A képviselői köröket egyébiránt mostanában két kérdés foglalkoztatja különös intenzivitással. Az egyik az összeférhetlenségi törvény reviziója, a másik az általános képviselőválasztások ideje.

Az összeférhetlenségi törvény reviziójának ügye még csak ezután fog igazában bonyolódni. Az albizottság által kidolgozott tervezetet e hónap 21-én kezdi tárgyalni a kiküldött bizottság plénuma. Itt kezdődik tulajdonképen a szigorító és enyhitő áramlatok csatája. Képviselői körökben igen valószinünek tartják, hogy a bizottság plénumában az utóbbi áramlat kerekedik felül, s az albizottság tervezete igen lényeges módositásokon fog keresztül menni. Ugy halljuk, hogy Tisza István, kinek az inkompatibilitásról szóló javaslat enyhitésére vonatkozó törekvéseiben a szabadelvü párt egy nagy csoportja segédkezik: egészen uj javaslatot terjeszt a bizottság elé. A hires inkompatibilisek e javaslat köré csoportosulnak, mert ez alkalmas lesz arra, hogy megmentse őket minden fenyegető förgetegtől. Tisza Istvánnal és gárdájával szemben áll Szilágyi Dezső, a ki körül meg a szigoritók tömege csoportosul. Szilágyi Dezső mindenképen azon buzgólkodik, hogy a reform igazán mélyreható reform legyen, ne csupán afféle szentelt viz, mely se nem árt, se nem használ, s a mostani hitvány állapotokon semmit se változtatna.

Képviselői körökben a legnagyobb érdeklődéssel néznek a bizottság plénumának tárgyalásai elé, mert valójában ezeken fog eldőlni az összeférhetlenségi törvény reviziójának mikéntje. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a képviselőház többsége majd a bizottság javaslatát fogadja el.

Az általános képviselőválasztások ideje dolgában még mindig nagy a bizonytalanság. Senkise tudja még határozottan, hogy a választások juniusban lesznek-e, vagy pedig szeptemberre maradnak. Képviselői körökben észrevehető elégületlenség is nyilvánul a miatt, hogy a kormányelnök nem ad e kérdésben valamelyes fölvilágositást. De mikor a bizonytalanságnak maga a kormányelnök is rabja. Neki is alkalmazkodnia kell az osztrák parlamenti viszonyokhoz és ő sem tudja, hogy vajjon az osztrák reichsrath mikor teheti majd tanácskozás tárgyává a kvóta-kérdést, melyben a kvóta-bizottságok előreláthatólag megint nem fognak együttes megállapodásra jutni, s megint csak királyi döntésnek kell bekövetkeznie. De a királyi döntés előtt a parlamentek elé kell terjeszteni a bizottsági jelentéseket, s csak a két parlament tanácskozásainak sikertelensége esetén dönthet a király. Már pedig most nem lehet megkerülni az osztrák parlamentet, mert együtt van, sőt munkálkodik is. Ebben van a bökkenő. Ez késlelteti a magyar országgyülés feloszlatását és ez teszi bizonytalanná a választások időpontját.

Jelölés az eperjesi választókerületben. Az eperjesi választókerületben, mint a Pol. Ért. jelenti, tegnap tartotta meg *Schmidt* Gyula, a kerület jelenlegi képviselője beszámolóját. A beszámoló után az eperjesi szabadelvü párt értekezletet tartott, a melyen elhatározták, hogy a kerület a következő képviselőválasztásoknál ismét Schmidt Gyulát jelöli.

A szerb patriarcha lemondása. *Aradról* irják lapunknak, hogy *Brankovics* szerb patriarcha lemondása a majusban összeülő szerb kongresszus megnyitása előtt fog megtörténni. A lemondás okául azt emlegetik, hogy a magyar kormány nem tárgyalta a kongresszus egybehivását. Brankovics még az 1891-iki kongresszuson az egységes statutumok mellett foglalt állást, és ekkor is kijelentette már, hogy a statutumok letárgyalása előtt más ügynek a tárgyalásába kezdeni nem szabad.

A sajtószabadság ünnepe.

Tegnap délután két órakor a hirlapirók diszlakomára gyültek össze a Hungaria szálló nagytermében. A magyar sajtó felszabaditásának emlékünnepére, mint minden esztendőben, ugy az idén is nagy számmal jelentek meg közéletünk illusztris vezérei, hogy együtt örüljenek és ünnepeljenek a hirlapirás munkasaival. Hálát adnak a magyarok istenének, a miért már ötvennegyedik esztendejébe léptünk annak, hogy Magyarországon mindenki szabadon terjesztheti meggyőződését, szabadon irhatja le gondolatait és szabadon közölheti is azokat másokkal. Örömnap a sajtószabadság ünnepe mindenkinek széles e hazában, de kétszeres örömünnep a sajtó munkásainak.

Az ünnepi beszédet, kezében a Jókai serleggel, *Vészi* József, az ujságirók egyesületének elnöke, mondta a királyra. Költői szárnyalásu és nagy szónoki lendülettel előadott beszéde nagy és mély hatást gyakorolt a jelenvoltakra. Kivüle még többen beszéltek. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter is, a ki a kormányt képviselte és *Eötvös* Károly országgyülési képviselő, lapunk kitünő vezére, a ki poetikus gyönyörü szép beszédben ünnepelte a költőfejedelmet, Jókait.

Az ünnepi lakomáról a következő tudósitást közöljük:

A «Budapesti Ujságirók Egyesülete» tegnap délután 2 órakor szokott fénynyel ülte meg szabadságlakomáját a Hungária-szálló nagy termében. A lakomán részt vettek: *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, *Perczel* Dezső a képviselőház elnöke, *Tallian* Béla a képviselőház alelnöke, *Rakovszky* István, az állami számvevőszék elnöke, *Beöthy* Zsolt, a Kisfaludy-társaság elnöke, *Margalits* Ede egyetemi tanár, *Vészi* József, *Lang* Lajos, *Vörös* László, *Emmer* Kornél, *Eötvös* Károly, *Neumann* Armin, *Mandel* Pál, *Szivák* Imre, *Barta* Ödön, *Rátkay* László és *Sámuel* Lazár orsz. képviselők, *Beöthy* László a nemzeti szinház igazgatója, királdi *Herz* Zsigmond vezérigazgató, vásárhelyi *Wodianer* Hugo; dr a hirlapirók sorából *Adorján* Sándor, *Bleicher* Miksa, dr. *Bottaszéki* Lajos, *Boros* Ernő, *Braun* Sándor, *Boros* Samu, dr. *Ban* Zsigmond, *Cziklay* Lajos, *Csergő* Hugó, *Déry* Gyula, *Diner* József, *Erdős* Armand, *Erős* Gyula, *Farkas* Emod, dr. *Gratz* Gusztáv, *Gerő* Ödön, *Gergely* István, *Goda* Geza, *Hoitsy* Pál, *Hamvay* Gyula, *Hajdu* Miklós, *Janovics* Pál, *Jancsó* Dezső, *Illés* H. Zsigmond, *Kalnoki* Henrik, dr. *Kovacs* Jenő, *Löw* Dezső, *Lukács* Sándor, *Márkus* József, *Molnár* Ferencz, *Mandowsky* Rikárd, *Nagy* Endre, *Óváry* Lipót, dr. *Pálgi* Ede, *Feissner* Ignacz, dr. *Radó* Antal, *Radó* Sámuel, *Reiner* Zsigmond, *Risz* József, *Szathmari* Mór, *Szomori* Emil, *Singer* Zsigmond, *Singer* Ottó, *Seress* László, *Suranyi* József, *Somogyi* Péter, dr. *Szalai* Mihaly, *Szasz* József, *Szabolcsi* Miksa, *Soltész* Adolf, *Sturm* Albert, *Timár* Szaniszló.

A lakomán az első felköszöntőt **Vészi** József orsz. képviselő, a budapesti ujságirók egyesületének elnöke mondotta:

Tisztelt uraim! A gondolatnak világtörténetében más a beosztás, mint a népek egyetemes történetében. A gondolat világtörténetében csak két korszakot ismerünk: az ókort, a mely kezdődött a világ kezdeténél és tartott addig a napig, a meddig a sajtószabadság megszületett (Éljenzés.) és az ujkort, a mely kezdődött a sajtószabadság születésének napján és tartani fog a világ végéig. (Tetszés.)

Az a nap tehát, a mely a sajtószabadságot hozta a világra, két örökkévalóság találkozásának a napja volt. (Tetszés.)

Azon a napon egy koporsó és egy bölcső állott egymás mellett. A koporsóban feküdt a világ legkonokabb babonája; a bölcsőben feküdt egy lebirhatlan erejü igazság.

A babonát egy rettegés és egy dölyf szülte. A hatalmasok rettegtek a szabad gondolattól és gőgjükben azt hitték, hogy van bilincs, a mely rabbá tehesse azt.

Feltalálták a czenzort, a ki gyermeke volt ennek a félelemnek és eszköze ennek a gőgnek.

A czenzor már a világtörténelem legősebb korszakában megjelent a történelem szinpadán. Barom türelemmel, hihetetlen kitartással végezte évezredeken át munkáját ez a megforditott Sysiphus. A szabad eszmét alig hogy le tudta vonszolni a maga alacsonyságának szinvonalára, az a saját maga lenditő erejéből ismét felemelkedett — nem az előbbi szinvonalra, hanem minden ujabb lendületnél egyre magasabb és egyre tisztább légkörbe. (Élénk tetszés és éljenzés.)

A czenzor itatta meg a bürökpoharat Sokratessel. A czenzor mészárolta halomra Bethlehem kisdedeit. A czenzor feszitette Jézus Krisztust. A czenzor dobta máglyára Giordano Brunot. Az évszázadok folyamán egyre magasabbra dagad a hekatomba; és minél nagyobb volt az áldozatok rakása, annál megelégedettebb volt a czenzor. És minél elégedettebb volt a czenzor, annál biztosabban, annál rohamosabban, annál feltartóztathatatlanabbul száguldott a gondolatszabadság a maga végleges, visszacsinálhatatlan diadala felé.

Addig azonban még el kellett következnie egy időszaknak, a mikor a czenzor módszert cserélt. Módszert csak, nem egyszersmind hivatást és természetet is. Egy nürnbergi nyárspolgár eljövetele okozta ezt a módszercserét. A mig Guttenberg-Gänsfleisch János a maga ördöngös alkotmányát össze nem tákolta, addig a czenzor gondolkodó emberekre vadászott. Csak azt kellett leütni a labáról és ezzel befejezte sikeresen müködését. A sajtó megjelenésének perczétől kezdve az emberi gondolat függetlenné vált a gondolkodó embertől s a czenzornak módszert kellett cserélni, mert ő hiába ütötte le labáról a gondolkodó embert, ha nem tudta utolérni a sólyomszárnyakra szert tett emberi gondolatot.

A czenzor sólyomvadászatot rendezett be. Meg voltak neki a maga idomitott gondolatai, azok, a melyeket a nyilvánosság elé bocsátott, ezeket feleresztette a magasságokba, oda, a hova ő el nem juthatott s az ő idomitott gondolataival vette üldözőbe a királyi sasokat, a pacsirtákat, a kik ott a szabadságot keresték, küzdöttek s a szabadságról zengtek édes dalokat. Az idomitott sólyom kevés volt, a királyi sas és a pacsirta sok. A királyi sasok nekiestek az idomitott sólymoknak és azok idővel vagy bénultan, vagy holtan hullottak alá a sólyomvadászoknak az ölébe és a levegő, a magasságok megteltek a szabadságnak hangjaival.

A sajtónak azt hiszem, ez a korszak volt a legdicsőségesebb, a leghősiesebb korszaka. Arról volt szó, hogy a kik pennát forgatnak, a kik a sajtót szolgálják, azok a maguk leleményességével, a maguk kitartásával, a maguk ügyességével kifárasszák, kimondom a szót magyarán, megcsalják a czenzurát. Ők megtanultak a sorok közt irni és meg kellett tanitaniok a közönséget arra, hogy a sorok között olvasson; a mit elhallgattak, azt kellett a közönségnek megtalálni az irásokban és ő nekik fel kellett nevelniök a közönséget arra a nagy müvészetre, hogy ne azt olvassa a nyomtatásban, a mit a betük mondanak, hanem azt, a mi a betük között lappang. Egy gondolatjel, egy pont, egy kérdőjel, a gondolatok menetében egy hézag egy-egy elfojtott himnusza volt a szabadságszeretetnek, egy-egy felszólitás az emberi önérzet, a polgári jogok szervezésére és izmositására. (Tetszés.)

Ezt a korszakot diadalmasan küzdötte végig és évszázadok munkájának az eredménye az lett, hogy czenzorok háta megett, a czenzorok körül s a czenzorok felett és még a trón magasságában is megalakult egy közszellem, a mely megbarátkozott a gondolat szabadságával, vagy azért, mert szerette, vagy azért, mert belátta, hogy ellene küzdeni az évezredek tanusága szerint merőben hiábavaló munka és be kellett következnie annak a napnak, a mikor a könyvnyomtató gép megindul, kinyujtja vaskarját és félrelöki onnan az elmelkedő czenzort, a ki visszatámolyog, látja, hogy az ő parancsszava nélkül is meg tud indulni és szégyenkezve elsompolyog.

Nálunk is bekövetkezett ez a nagy nap. Egy maroknyi elszánt ifju idézte azt elő. Oda ment a vasalkotmányhoz és azt mondta: Hajtóerőül használd egy nemzetnek a lelkesedését. A mi kerekeidet meginditja, a mi karjaidat megmozgatja, az eddig a hatalomnak parancsszava volt; a mi megállitott, az a hatalomnak tiltó szava volt. Most mi mondjuk, hogy indulj meg, mi, a nemzet lelkiismeretének tolmácsai; mi, a nemzet önérzetének szószólói; mi, a nemzet szabadságának küzdő katonái! (Tetszés, éljenzés.)

A vasgép megértette e szózatot, kerekei megmozdultak, karjai megindultak, kinyomtatott egy czedulát, egy valamit, a minek a tartalma teljesen közömbös. Talán ha összefüggés nélküli való betüket hányt volna oda, azok is azt jelentették volna, a mit a 12 pontozat megjelenése jelentett: jelentették volna azt, hogy a gondolatról az évezredes békó lehullott, és büszkén szárnyal most már felfelé, örök vivmánya gyanánt az emberiségnek a minden időkre szabaddá lett gondolat. (Hosszas élénk tetszés és éljenzés.)

Tisztelt uraim! A lehullott bilincsekből rendszerint kardot kovácsol a boszuszomj, de ebből a bilincsből nem kardot, hanem ekevasat kovácsolt a hálás magyar sajtó; ekevasat, a mely azóta szorosan, örök szeretettel munkálja meg szellemi és erkölcsi életünk talaját. A gondolatszabadság, a melynek megszületése évfordulóját üljük, ma elidegenithetetlen kincse az egész magyar nemzetnek, az utolsó koldustól fel a legelső magyar emberig, a királyig. (Élénk éljenzés.)

Közszabadságaink felséges urunknak és királyunknak oltalma alatt állanak; közszabadságainknak legdrágábbja a sajtószabadság. Biztos őrizetben tudjuk ezt annak a királynak oltalma alatt, a ki alkotmánytiszteletéről, jogérzéséről s a magyar nemzet iránt való szeretetéről annyi fényes tanubizonyságot adott. (Élénk éljenzés.)

Én, tisztelt uraim, a mikor ezt az emlékbillikomot felemelem, arra szólitom fel a magyar sajtó munkásait s a magyar sajtó itt egybegyült barátait, üritsenek poharat arra, hogy a sajtószabadság örök diadalával együtt ő felségét, dicső királyunkat, alkotmányunk koronás őrét, mindnyájunk szeretetének tárgyát, isten sokáig éltesse! (Hosszantartó élénk tetszés és lelkes éljenzés.)

Hoitsy Pál: T. uraim! Kollegáim szives bizalmából nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy a magyar kormányt és annak elnökét és jelenlevő képviselőjét, a mi igen t. vendégünket, egykori kartársunkat, *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter urat felköszöntsem. (Élénk éljenzés.) És a mikor eleget teszek ennek a feladatnak és a mikor a magam érzelmeinek adok kifejezést, nem akarom elhallgatni azt a tényt, hogy engem ettől a kormánytól személyileg mélyremenő politikai külömbségek, ellentétek választanak el. (Halljuk! Halljuk!) Megkönnyithetném a feladatomat, distingválhatnék a személyi és politikai dolgok között, hallgathatnék emerről és dicsőithetném az embereket.

Hála istennek, erre a megkülönböztetésre többé szükség nincs. És hogy ez igy van, t. uraim, abban első sorban a legnagyobb érdem épen a kormányé. Nem régiben ugy voltunk még, hogy gyanussá tette magát az ember, ha barátkozott is ellenkező politikai párthoz tartozó egyénekkel, annál inkább gyanussá tette magát akkor, ha tetteiket dicsőiteni merte; mert nem arra tanitottak bennünket, hogy szeressük és tiszteljük egymásban azt, a mit szeretni és tisztelni kell, hanem tanitottak nekünk a kölcsönös gyülölséget. Egymás ellen folytattuk a háborukat, nem a haza ellenségei ellen és az volt eme harczokban a legderekabb, a vezérségre leghivatottabb, a ki legkiméletlenebb volt az ő ellenfeleivel szemben, a ki leginkább letorkolta, a ki leginkább leszólta, a ki gunynyal, szellemmel győzte, vagy ha ezzel nem, hát letiporta. Arra, hogy kölcsönösen megbecsüljük egymást, arra, hogy elismerjük ellenfeleinkben is azt, hogy azoknak intencziói is lehetnek jók, arra bennünket nem tanitottak. És hogy ez ma igy van, t. uraim, abban igenis legelső sorban érdeme van a kormánynak, érdemünk van nekünk magunknak is, mert akárhogy tekintsük is, az ország politikáját nemcsak azok az urak csinálják, a kiknek kezében van a hatalom, hanem csináljuk mi is, a kiknek kezében nincs semmi egyéb, mint a toll.

De az oroszlán részt nem akarom én elvitatni. Az ország miniszterelnöke egy nagy, nemes iskolának hagyományait valósitotta meg ebben az országban és megtanitott bennünket arra, hogy ne a pártpolitika haragos bálványai előtt gyujtsunk füstös áldozatot, hanem boruljunk le a nemzet géniusza előtt és tanuljuk meg imádni ezt a hazát, ezt a nemzetet. (Lelkes éljenzés.) Ez a legelső érdeme ennek a kormánynak és ez kelt bennünk is meleg érzéseket, ambár nem tartozunk e kormány politikájának támogatói közé. Ugy gondolom, hogy ebben mindnyájan egyetértünk, a kik jelen vagyunk és ezért kivánom, hogy az ország kormányának tagjait, az ország miniszterelnökét és a mi igen tisztelt vendégünket, *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter urat az isten sokáig éltesse. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezután általános figyelem közt:

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter emelt szót:

T. uraim! (Halljuk! Halljuk!) Első sorban kötelességemnek ismerem, szives köszönetet mondani azért a fogadtatásért, a melyben részesültem s egyuttal a miniszterelnök ur nevében is hálánkat fejezni ki Hoitsy Pál t. barátom iménti üdvözletéért.

Örömmel vállalkoztam arra, nem csak, hogy szivem sugallata szerint régi kollégáim közt megjelenjek, hanem arra is, hogy ebben a diszes társaságban a miniszterelnök megbizásából mostani kollégáimat képviseljem. (Elénk éljenzés), azoknak üdvözletét, elismerését és köszönetét hozzam meg a magyar hirlapirodalomnak. (Éljenzés.)

Nem volt még kormány, a mely annyi hálával tartoznék a hirlapirodalomnak, mint ez a kormány. (Elénk tetszés.) Erre, azt hiszem, befolyást gyakorolt az, hogy elfogulatlanul, sőt szeretettel itélte meg a hirlapirodalom müködését. (Ugy van!) És ha lett volna szükség — a mint hogy nem volt — arra, hogy e kormány előtt valaki tanuskodjék a hirlapirodalom nemes müködéséről, önzetlen erőfeszitéséről, önfeláldozó munkásságáról: én minden nap és minden perczben ott lettem volna és erről tanuságot lettem volna. (Élénk tetszés és éljenzés.)

A magyar hirlapirodalmat mindig három nagy eszme vezette, a mely egyuttal három nagy érzés is: a nemzeti érzés, a felvilágosodás szeretete és a humanizmus. (Igaz!) Bármilyen párthoz tartozott légyen a hirlapirodalomnak bármely bajnoka, ha ezeket az eszméket, ezeket az érzéseket penditették meg, szivének húrjaiban egyformán visszhangja kelt ezeknek; ez a legfényesebb tanubizonysága a magyar hirlapirodalom szolidaritásának, magas és fenkölt hivatásának. (Éljenzés.)

Elragadtatva lelkesedésétől ezek iránt az eszmék és érzelmek iránt, természetes, hogy fegyelmet másban nem ismer, korlátot másban nem talált, mint saját lelkiismeretében; és hogy ez a lelkiismeret soha megvesztegetve nem volt, annak legjobb bizonysága az, hogy soha annak korlátait tul nem lépték; mert ha ez a lelkiismeret bármely irányban meg lett volna vesztegethető, akkor bizonyára tulzásai által egyik vagy másik eszme, egyik vagy másik érzés iránt a reakcziót keltve fel, csak ártott volna annak az ügynek, a melynek szolgálatában a magyar sajtó müködik. (Ugy van!)

Az a védelem, a melyet a magyar hirlapirodalom ezeknek az eszméknek nyujt és igy az a támogatás, a melyben a magyar nemzetet legnemesebb feladatai teljesitésében részesiti, az megbecsülhetetlen, megfizethetetlen; az igaz, hogy nincs is megbecsülve, nincs is megfizetve. (Derültség.) De hát ezzel mindenki, a ki erre a pályára lép, már eleve tisztában van.

Igaz, azt mondják, ez boheme-pálya; semmi kvalifikáczióhoz sincs kötve, nincs benne semmi állandóság (Egy hang: Sem inkompatibilitás! Derültség), sem inkompatibilitás. S a mikor a suggesztiót felhasználom, egyuttal hozzátehetem, hogy nem is lehet inkompatibilis soha (Igaz!), mert oly czélokat tüzött ki magának és oly korlátok között mozog e foglalkozás, hogy egyáltalában semmiféle érdekbe sem ütközhetik, a mely a nemzet érdekével bármely téren összefüggésben áll. (Ugy van!)

Ezért hiszem, hogy a magyar hirlapirodalom iránt minden kormány és — első sorban, mondom — a mai kormány feltétlen hálával és köszönettel tartozik.

De a midőn ezt kifejezem, legyen szabad egy kéréssel is fordulnom a magyar hirlapirodalomhoz. (Halljuk! Halljuk!) Ne csak a cselekedeteket, de az intencziót is méltoztassanak birálni. Gyakran az eszközök elégtelensége, a helyzet nehézsége miatt nem felelhet meg az intencziónak teljes mértékben a cselekedet (Ugy van!), de a ki abban az irányban müködik, a melyben az intenczió nemessége ösztönzi, annak tevékenysége, ha nem is felelhet meg teljesen az intencziónak, elismerésre érdemes. (Ugy van!)

Sőt többet mondok: Ha mindjárt magunk ellen beszélek is, azt mondom, hogy birálatuk szempontjából ne vezettessék magukat még az által sem, hogy «Es kommt selten was Besseres nach», hanem igenis higyjenek abban, hogy mindig jobb fog jönni (Tetszés), és törekedjenek arra, hogy mindig jobb is jöjjön. Mi legalább ezen dolgozunk. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Mi arra törekszünk, hogy a nemzeti haladás, a nemzeti kultura, a nemzetnek anyagi és erkölcsi megerősödése olyan irányt vegyen, olyan méreteket öltsön, hogy ezen a nyomon minden következő kormány gyorsabban és nagyobb mértékben haladhasson (Élénk tetszés); mert az egyes kormányoknak nem az a feladata, hogy magukat nélkülözhetetlenekké tegyék, hanem ellenkezőleg az a feladatuk, hogy nélkülözhetőkké tegyék magukat. (Élénk tetszés.) A kormányoknak nem arra a dicsőségre kell törekedniök, hogy azt mondják, hogy: «Jobb volt az előbbi kormány!» A kormányoknak arra kell törekedniök, hogy jobba tegyék a helyzetét az utódaiknak. A kormányoknak nem arra kell törekedniök és nem arra kell dolgozniok, hogy maguknak foglaljanak le minden dicsőséget, hanem önzetlen müködéssel arra kell gondolniok, hogy minden utódjuknak meg legyen a lehetősége még nagyobbat, még szebbet, még dicsőbbet alkotni. (Élénk tetszés.)

És ugy kell előkésziteni a jövőt, hogy ne csak a tehetségeket és jellemeket, de egyuttal a munkaerőket is biztositsák; nem szabad megbénitani a munkaerőket, hanem azokat mindenütt felkeresni, azokat mindenütt bátoritani kell, azoknak alkalmat kell adni, hogy fejleszthessék erejüket; ez első sorban kötelessége a kormánynak. (Igaz! Ugy van!) Nem a terrorizmus, nem a közremüködéstől, az egészséges versenytől való visszariasztás a feladat, ellenkezőleg az a kötelesség, hogy minden önérzetet és minden tehetséget felkeltsen a nemes versenyre. És itt akkor örülhet a kormány leginkább, a mikor magát nélkülözhetővé és feleslegessé teszi (Élénk helyeslés.), mert akkor győződik meg arról, hogy előkészitette a biztos jövőt. Nem arról van szó, hogy egyes nevekhez tapadjon Magyarország dicsősége; arra van szükség, hogy Magyarország dicsősége az egész nemzeten nyugodjék. (Élénk helyeslés.)

Nem arra van szükség, hogy erős kormányok legyenek, hanem arra, hogy erős legyen a nemzet (Élénk helyeslés.) és mindenekfelett arra van szükség, hogy legyen erős a társadalom. (Helyeslés.) A társadalom legyen összeolvadva, legyen áthatva nem csak a haladástól, nem csak a humanizmustól és a fejlődéstől, hanem legyen áthatva attól a nemes érzéstől, a mely mindenkiben megbecsüli a munkát: és mintbogy ennek az érzésnek a leghatalmasabb szószólója, leghatalmasabb fakasztója és érvényesülésének legbiztosabb garancziája a magyar sajtó, erre emelem poharamat. (Hosszas élénk tetszés és éljenzés.)

Szatmári Mór: Tisztelt uraim! Esztendőnként igy márcziusban összejövünk mi magyar ujságirók. Márcziusban, természet virulásának idején, magyar szabadságunk hajnalhasadásának emlékeztetőjén. Összejövünk, hogy mulatva is komoly dolgot végezzünk; hogy mulatván, ünnepeljük legnemesebb szabadságunkat: a sajtószabadságot. Mi ujságirók vagyunk, ha talán nem is a leghivatottabbak, de mindenesetre a legkötelezettebbek arra, hogy ünnepeljük ezt a nagy nemzeti kincset. Mert ámbátor ez a szabadság nem csak a mi szabadságunk, hanem az egész nemzeté: mi benne élünk és általa vagyunk, a mik vagyunk és lehetünk. Eszméinket e szabadság szárnyain röpithetjük szét és adhatjuk át nemzetünk közszellemének. Ez a szabadság a mi erőnk, ez a szabadság teszi hatalmassá a mi könnyü fegyverünket. E szabadság mellett lehet dörgedelmes ágyuvá a mi perczegő tollunk. E szabadság mellett szólhatunk milliókhoz. E szabadság mellett hirdethetünk harczot vagy békességet, hirdethetjük lázadó indulatok vad forradalmát vagy jóságos szeretetnek enyhe malasztját. Ez a szabadság az a bűvös erő, mely minket csábit és lenyügöz, hogy igazán szerelmesek legyünk a mi nehéz mesterségünkbe.

És ez a szabadság nem csak a sajtó szabadsága. Csodaforrása ez minden nemzeti erőnek, jognak és igazságnak. Nedvétől öntözötten hatalmassá izmosodik a nemzeti alkotmányosság minden intézménye.

Ennek az igazságnak köszönhetjük, hogy a mikor mi ujságirók a sajtószabadságot ünnepeljük, ünnepünkön részt vesz a magyar politikai közélet legelső és legfelsőbb fóruma: a parlament. Ünnepünkre eljönnek a parlament tagjai, eljön a parlament tiszteletreméltó, általunk nagyrabecsült elnöke. Igaz, hogy az ő jelenlétük a sajtószabadság fenséges intézményének tiszteletét jelenti első sorban. De jelent egyebet is. Jelenti azt is, hogy mi magyar ujságirók tudunk élni a sajtószabadsággal s a magyar parlament méltányolja a magyar ujságiróknak azt a nagy erényét, mely mellett kezünkön a szabadság se el nem züllik, se veszedelmes visszaélések durva fegyverévé nem aljasodik. Bizvást büszkék lehetünk erre, mert a parlament méltányló elismerésében az egész nemzet elismerése rejlik; hiszen a parlament a nemzeti akarat képviselőjeképen szerepel minden alkotmányos országban.

És mi ujságirók ezen a napon annyival inkább meghajtjuk lobogónkat a parlament előtt, mert itt levén képviselete, emlékeztet arra a magyar törvényhozó testületre, mely minden idők magyar parlamentjének szentséges ideálja kell, hogy legyen. A negyvennyolczadiki törvényhozó testületre, mely a lángoló szabadságszeretet, a legnemesebb hazafiérzés és az alkotó bölcseség ölelkezése mellett teremtette meg számunkra az alkotmányos szabadságok törvényes intézményeit.

Mi ujságirók ugy egyként és külön-külön szegények és gyengék vagyunk, de együtt hatalmasságot alkotunk. Hatalmasságot, mely erős tényezője levén nemzeti közéletünknek, hódit a nemzeti közélet másik nagy hatalmi tényezője, a parlament előtt is. De együttes erőnk hatalma nem kapat el bennünket. A tisztelt képviselő urak velünk, mint egy hatalom birtokosával, bizvást érintkezhetnek az inkompatibilitás minden gyanuja nélkül. Sem nem adunk nekik, sem nem várunk tőlük olyant, a mi beleütközhetnék az összeférhetlenségi törvénybe, ha még olyan nagyon szigoritják is. A mit mi adunk: azt nem fizetik meg; a mit meg adhatunk: azt nem is fizethetik meg. Adjuk a közügyek iránt bennünk élő nagy tiszteletet és lelkesedést; adhatjuk a politikai egyénekhez való meleg rokonszenvünket. Az előbbit nem fizetik meg semmivel; az utóbbit nem fizethetik meg semmivel. Hogy pedig azért cserébe, a mit mi várhatunk a tisztelt képviselő uraktól, ők nem utilizálhatják meg a legkörmönfontabb képviselői közbenjárás révén sem a mandátumot: no már erről akar szent esküvéssel tehetnek bizonyságot a mi szeretett kiadóink, a kiktől fizetést huzunk. (Tetszés és derültség.)

Azzal a tisztelettel, melylyel mi ujságirók a parlament iránt vagyunk, azzal a hódolattal, melylyel neki tartozunk, emelem poharamat a magyar parlament itt megjelent tagjaira, főképen pedig arra a férfiura, ki a magyar parlamentet fényes és jelentős állásánál fogva joggal, kiváló egyéniségénél fogva pedig méltán képviseli. Emelem poharamat *Perczel* Dezsőre, a magyar képviselőház tiszteletreméltó elnökére.

Ezután **Perczel** Dezső, a képviselőház elnöke, a következőleg szólott: Tisztelt uraim! (Halljuk! Halljuk!) Az iment elhangzott szivélyes felköszöntőre legyen szabad nekem, a ki ez idő szerint szerencsés vagyok a magyar képviselőház elnöki állását betölteni, néhány igénytelen, de annál őszintébb szóval válaszolnom. (Halljuk!)

Mindenekelőtt ugy a magam, valamint jelenlevő képviselőtársaim nevében is a legmelegebb köszönetünket fejezem ki egyrészt a szives meghivásért, másrészt azért a meleghangu felköszöntőért és az azt kisérő helyeslésért, a melylyel irányunkban rokonérzésüket nyilvánitani szivesek voltak. (Éljenzés.)

Kétségtelen, hogy az 53 év előtti törvényhozásnak két legszebb, legmagasztosabb és legnemesebb alkotása az volt, melylyel egyrészt a szabad sajtót, másrészt a parlamentáris kormányformát teremtette meg. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ezóta az akkori idők e két testvéralkotása, mindenkor zavartalan egyetértésben, testvéreket megillető rokonérzéssel találkozik és igy ujitja fel emlékét azoknak a nagy időknek, a melyek mindkettőt létrehozták, a melyek, sok százados küzdelemnek vetve véget, megadták annak lehetőségét, hogy Magyarország uj alapokon épülhessen fel. (Élénk tetszés.)

Ha körülnézek, látom, hogy én is igen szép számu és tekintélyes sereg élén jelenhettem meg itt a mai napon, mégis, a mi számunk eltörpül a mellett, hogy az én tisztelt barátom, az ujságirók egyesületének nagyérdemü elnöke az ő kartársaival mily falanxnak az élén jelent itt meg.

Láng Lajos: Vigyázott, hogy ne majorizálhassuk! (Derültség.)

Perczel Dezső: De azért mi bátran vesszük fel a versenyt az urakkal, a multak iránti kegyeletnek ihletett átérzésében és Magyarország jövőjének megalapitására folytatandó nemes küzdelemben, (Tetszés.) ebben a kettőben, a melyben egymásra vagyunk utalva és a melyben ép oly szép, ép oly magasztos és ép oly nemes hivatás vár az egyik tényezőre, mint a másikra. Adja isten, hogy soha félreértés a kettő között ne lehessen és mindkettő munkálkodását e téren siker koszoruzza. (Hosszas élénk éljenzés és taps.)

A magyar ujságirók egyesületére, annak tagjaira és mint az egyesület személyesitőjére, *Vészi* József tisztelt képviselőtársamra emelem poharamat. (Élénk éljenzés.)

Eötvös Károly: Tisztelt uraim! (Halljuk! Halljuk!) Van, minden nagy előnye, szépsége és kelleme daczára is ennek a mi mai összejövetelünknek egy nagy hiányossága: szerencsénk van miniszterhez, de nincs szerencsénk czigányhoz. (Derültség. *Egy hang:* «Éljen a vajda!» Zajos derültség és taps.) Ezt én valódi hiányosságnak tartom; mert ha nekünk czigányunk volna, a mit a kedvünkből netalán a miniszter urak elvesznek, az kipótolná (Derültség.); elhuzná a kurucz dalokat, elhuzná a mi dalainkat, mert hiszen a hirlapiróknak is vannak dalaik, s vannak egy kissé szomoru dalaik is. Mert nekünk itt az országban szabadságunk megvan, az igaz, hanem a szabadság mellett még sok minden, a mit mi óhajtanánk, az nincsen. De én annak a fejtegetésébe, hogy mi nincs meg, nem bocsátkozom. Az igaz, hogy nincs meg az inkompatibilitás, a mit itt emlegettek. Ez egyáltalában nem hiány, mert ha megvolna is és ugy tisztelnők, mint a képviselőház, a fejünk se fájna miatta. (Derültség.) Nem bocsátkozom én, mondom, ezek fejtegetésébe, még abba se, hogy egy nemzeti jó kormánynak milyennek kell lenni, a minek fejtegetésébe a mi igen mélyen tisztelt kereskedelmi miniszterünk s egykori és remélem, még jövendőbeli kollegánk (Élénk derültség és taps) belebocsátkozott, abba se bocsátkozom, csak kifejezem azt a reményemet, hogy minél előbb elkövetkezik az az idő, hogy megint tisztelt kartársunk legyen. (Élénk derültség.)

Vészi József: Különvéleményt jelentünk be!

Emmer Kornél: Előbb csináljon valamit!

Eötvös Károly: Egyuttal megjegyzem azt, tisztelt uraim, hogy szép volt, bölcs volt, helyes is volt az a

feladat, a melyet a magyar nemzeti kormány feladataként előttünk felmutatott (Ugy van!), de mégis igen kérem, engedje meg, hogy a magyar nemzeti kormány feladatát mi állapitsuk meg, és ne a miniszter ur. Majd mi megállapitjuk azt, csak adjon a Gondviselés nekünk minisztert, a ki azt végrehajtsa. (Élénk derültség és tetszés.) De ad is, ad is, uraim, ad nekünk a Gondviselés, ha ismét olyan időket fogunk élni, oly időket fogunk megérni, a minőket ezelőtt 53 évvel elődeink megérték . . .

Perczel Dezső: Ne fiatalitsd magad! (Derültség.)

Eötvös Károly: . . . a minőket 53 év előtt egy ma is élő nagy, dicső és nemes küzdőtársunk, hirlapirói pályatársunk megért, a minőt megalkotni 53 év előtt segitett. (Élénk felkiáltások: *Éljen Jókai!*) Hát Jókai nincs itt. Azt mondják, a holtaknak és a távollevőknek soha sincs igazságuk. Hát én ezt nem hiszem. Én tudom, hogy ezeknek is meg van a maguk igazságuk, de ha meg nem volna is, *Jókainak* meg van a maga igazsága (Ugy van!), a ki néhányad magával csinálta ezt; mert ne gondoljuk azt uraim, hogy 1848. márczius 15-én akkora volt az ország fővárosa, mint ma, annyi százezer lakosa volt, mint most és hogy tizezrenként, huszezrenként és százezrenként jött össze nagy tereken a tömeg, melynek lelkesülése erőt és buzgóságot adott a kicsiny embereknek. Akkor nemzetünk egyes vezéreinek, a magyar hirlapirodalom egyes hőseinek, egyéniségük egész erejével kellett és lehetett csak a közvéleménynek hangot adni, csak ezzel lehetett a jó barátok és a hü magyarok kis csoportját összehozni, mert máskülönben, egy nagy világvárosnak lázas zaja, tömege, százezrei nem támogatták őket. S ez a város nem is volt akkor, nem mondom, hogy magyar, mert most sem az.

Mandel Pál: Dehogy nem! A Lipótváros magyar! (Derültség.)

Eötvös Károly: Annyira sem volt magyar, mint ma. Mondom, *Jókai* Mór néhányad magával kezébe vette a magyar nemzet örök igazságának néhány ügyét és kérdését, kezébe vette ott, a hol nem volt országgyülés, mert az országgyülés Pozsonyban volt. S mit csinált akkor? Tanácskozott. Azután, mikor már jól megfontolta a dolgokat, megint csak tanácskozott s mikor már nyugat felől és minden oldalról az emberiség haladásának, nagy erkölcsi viharainak zugását hallotta, akkor is csak tanácskozott. Hanem az a 3—4 fiatal ember, hirlapiró itt Budapesten azt mondta: no hát mi meg cselekszünk valamit. S a szabadsajtónak áldozatait, a czenzoroknak áldozatait kiszabaditotta az ország tömlöczéből, a czenzorokat félretaszitva, a szabadsajtó termékét felmutatta a nemzet előtt és felállitotta azt a 12 pontot, mely 12 pontot, mikor az országgyülésen, Pozsony városában meghallották, akkor ott is azt mondták: Most már ne csak tanácskozzunk, de cselekedjünk is.

Igy jöttek létre az 1848-iki vivmányok. Három-négy fiatal hirlapirónak bátor, hősies, lelkes és buzgó fellépése állapitotta meg azt az időpontot, mely a nemzet nagy alkotásainak határidejét jelzi ma is, a távoli időben. Az vértelen idő volt, s akkor a királyi korona tiszta és dicsőséges fényben sugárzott a nemzet előtt, sőt soha sem sugárzott tisztább és dicsőségesebb fényben, mint akkor; az békés idő volt és ha ismét elkövetkezik az az idő, ha jő egy nemzedék, melynek a szellemi közélet terén s az időszaki sajtó terén olyan férfiai lesznek, mint volt az a kettő-három, ha születik egy nemzedék, a mely ugy megbecsüli igaz fiait, mint a hogy megbecsülte az a nemzedék, mert a lobogó után, melyet ők kitettek a muzeum lépcsőjére, megmozdult az egész nemzet, akkor kormánya is olyan lesz a nemzetnek, melynek feladatát majd mi szabjuk meg. (Tetszés.)

Ezeknek az időknek egy hőse ma is él; azt mondják, távol van; nincs távol, csak közöttünk nincs, de itt is itt van, s mi már régen porladunk, helyünket ujabb és ujabb nemzedékek töltik be s *Jókai* ott lesz akkor is, azok között is, mindenkor. Az ő egészségére emelem poharamat! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Bleicher Miksa meleg érzéssel teljes szavakban, mint a sajtónak nagy munkájában támogatóira, a tudomány és irodalom bajnokaira, s köztük első sorban a jelenlevő *Beöthy* Zsoltra emeli poharát. (Lelkes éljenzés.)

Beöthy Zsolt: T. uraim! A midőn önök nekünk, a nem tulajdonképeni ujságirás embereinek is helyet nyujtottak ennél a díszes és kedves asztalnál, ezt a szivességet nemcsak a baráti jóindulatnak tulajdonithatjuk, hanem annak is, hogy az ujságirók egyesületének elnöksége, a mi igen tisztelt házigazdánk, érezte azt, hogy ez az ünnep nemcsak a magyar ujságirodalomnak, hanem a magyar tudománynak és az egész magyar irodalomnak is ünnepe. (Ugy van!) A mi 1848-ban ezen a nagy napon történt, az legalább is olyan mértékben illeti a tudományt, illeti a müvészetet és az irodalmat, mint a milyen mértékben illeti az ujságirás képviselőit; mert illeti azt az eszmét, melynek szolgálatára a szellemi munkának e három iránya felesküdött és törekszik: az igazságnak szabad szolgálatát. (Ugy van! Tetszés.) Ez az igazság az, a melynek keresését magának az igazságnak minden vonatkozástól ment szeretetéből végzi a tudomány. Ez az igazság az, a melynek kifejezésére, mint a maga lelkében él, a mint előtte megjelenik, törekszik a költő; ez az igazság az, a melynek terjesztésére, abban a vonatkozásban, hogy a népek felvilágositására és boldogitására szolgál, igyekeznek, törekszenek a publiczisták.

Mikor az 1848-iki márcziusi mozgalmak a sajtó bilincseit széttörték, az igazságnak mind a három emberére, mind a három szószólójára, ápolójára örök időkig megülendő ünnepet hozott. Az igazság tüze, a mint a tudomány meggyujtja és ápolja, arra való, hogy lássunk mellette, hogy világitson; a mint a költészet meggyujtja és ápolja, arra való, hogy világitson bennünket; a mint a publiczisztika, az ujságiró meggyujtja és ápolja, arra való, hogy tisztitsa a levegőt és vezéreljen bennünket. (Tetszés.)

Valóban, az a napsugár, a szabadságnak az a sugara, mely 1848 márczius 15-én a felhőket keresztültörte, a szellemi életnek ezt a három bérczét, ezt a három ormát, a tudománynak, költészetnek, a publiczisztikának ormát együtt világitotta, fényesitette meg. Es az én kivánságom csak az, hogy, a mint a magyar czimerben egy keret foglal össze három bérczet, a szellemi életnek is a három orma azzal a világossággal, mely tetejéről terjed, egy kötelességet, egy feladatot érezzen, teljesitsen mindig: érezze azt, hogy egy keret foglalja őket össze, érezze azt, hogy az a keret arra foglalja őket össze a magyar czimer szimbolikus jelentőségében, hogy ennek a nemzetnek a felvilágositására, ennek a nemzetnek a boldogitására, ennek a nemzetnek a vezérletére fogjanak össze. Erre üritem poharamat. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Vészi József, az ujságirók egyesületének elnöke **Széll** Kálmán miniszterelnök következő levelét olvassa fel:

Budapest, 1901 márczius 17.

Mélyen tisztelt elnökség!

Nagyon köszönöm a szives meghivást, legnagyobb sajnálatomra azonban akadályozva vagyok megjelenni a mai ünnepélyen, a melyen pedig nagy örömmel vettem volna részt, mint a hogy a mult években együtt ünnepeltem önökkel e napot.

Érzelmeimmel azonban ott leszek önök között és legmelegebben, legőszintébb kivánataimmal üdvözlöm önöket a mai ünnepen, mint a nemzeti nagy munka és fejlődés azon hadseregét, a mely a jelen Magyarország és a magyar állam jogainak érvényesitése, alkotmányának megszilárditása, a szabadelvü haladás és fejlődés előfeltételeinek megszerzése körül ily elévülhetetlen érdemeket szerzett magának, s a mely az előttünk álló nagy nemzeti munkában nagyobb és fontosabb tényezőt képez, mint bármely más országban.

Kiváló tisztelettel

igaz hivük

Széll.

Margalits Ede egyetemi tanár: Tisztelt uraim! (Halljuk! Halljuk!) Mint egy testvéregylet, a katholikus irók és hirlapirók országos Pázmány-egyletének elnöke köszönetet mondok a szives figyelemért, mely a meghivásban megnyilatkozott, teszem ezt ősi magyar szokásként rövid áldomásban. A sajtó a XIX. században saját erejéből a közélet elsőrangu tényezői sorába emelkedett, szolgálja a közjót, a kulturális és erkölcsi érdekeket és azon van, hogy a magyar boldog legyen és a haza dicső és mindenkit boldogitó. Az irányban és utakban nagy a különbség a sajtó különböző árnyalatai között, de a czélban: a haza szolgálatában találkoznak. A sajtót hatalommá a benne megnyilatkozó meggyőződés őszintesége, ereje, szabadsága és függetlensége tette; őszinteségében senkinek kételkedni nincs joga, erejét megtagadni nincs oka, — de a XX. században még sokkal hatalmasabb lesz, ha a társadalmi és politikai viszonyok és a sajtó munkásainak anyagi és társadalmi helyzete olyanná leszen, hogy meggyőződésük igazán szabad és független legyen! Erre emelem poharamat. Éljen a sajtó igaz és teljes szabadsága és függetlensége. (Élénk éljenzés.)

Adorján Sándor rendkivül humoros és ötletes tósztban ünnepli *Eötvös* Károlyt, a kit az egész társaság perczekig viharosan éljenez.

Eötvös Károly erre ujból szólásra emelkedett és régi, jó anekdotákkal tele felköszöntővel keltett szünni nem akaró zajos derültséget.

Vészi József: a sajtó egy barátjának egészségére emel poharat, a ki a király és nemzet együttes bizalmából az állami életnek egy előkelő poziczióját foglalja el s onnan szeretettel kiséri a magyar sajtó munkásainak önzéstelen müködését. Áldomást iszik *Rakovszky* Istvánért, az állami számvevőszék köztiszteletben álló elnökéért.

Rakovszky István: Az állami számvevőszék hivatása rokon az ujságirók feladatával. A számvevőszék a számok birodalmában ellenőrzi a lelkiismeretet; a sajtó a szavak birodalmában s az intencziók országában ugyanezt a hivatást teljesiti. (Éljenzés.) Volt idő, a mikor szóló maga is a magyar sajtónak aktiv munkása volt: meg most is él lelkében az a tudat, hogy a nemzet igazait, a nemzet valódi érdekeit a sajtó utján lehet a leghathatósabban megvédeni. A magyar ujságirók e nemes feladatukat mindenkor tiszta szivvel, igaz odaadással oldották meg; a közvélemény hálával tartozik neki érte; s ennek a hálának tolmácsává szegődik ma ő, köszönetet mondva az ujságirók egyletének a mai szép ünnepért. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Barta Ödön: Beregben az asszonyok, ha válópört inditanak, okul azt adják, hogy az uruk nem szereti eléggé, mert nem veri őket; én ugy érzem, hogy a magyar sajtó engem eléggé szeret, mert sürün és erősen érzem ütéseit (Derültség.) Nem panaszkodom miatta; hiszen a birálat, ha kemény is, figyelemről és megbecsülésről tanuskodik, e figyelemért és megbecsülésért köszönetet mondva azt kivánom magamnak, hogy a sajtó szeretetét ezentul is érezzem, ha mindjárt a sajtó ütéseiben is. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Cziklay Lajos: Partoljuk a magyar ipart! Ezt a jelszót halljuk uton-utfélen. Csak az a baj, hogy halljuk, de nem látjuk megvalósitva. A sajtó ártatlan a dologban, mert mindent elkövet, hogy belevigye a közvélemény köztudatába a hazai ipar partolásának elengedhetetlen kötelességét. A sajtó emberei nemcsak predikálják a magyar ipar pártolását, de a hol csak módjukban áll, gyakorolják is. Lakománkon is magyar pezsgőt iszunk és a rózsás kedv, melyet fakasztott, a legjobb bizonyitéka annak, hogy a François és társa magyar gyártmánya nagyon megérdemli a közpartolást. Kövesse mindenki példánkat; mi magyar pezsgőt prédikálunk s magyar pezsgőt iszunk. Éljen a magyar ipar!

A társaság kitünő hangulatban még sokáig maradt együtt.

VIDÉK.

* **Alispán-választás Egerben.** Hétfőn választ Heves vármegye alispánt és főjegyzőt. Mint tudósitónk táviratozza, vasárnap délelőtt ugy az ellenzék, mint a kormánypárt kijelölő értekezletet tartott és ezen elhatározta, hogy az alispáni tisztségre *Majzik* Viktort, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt régi, hü emberét jelöli. A főjegyzői állásra nézve nem jött létre megegyezés. Az ellenzék a hétfői választáson *Hellebrondt* Pál Kossuth-párti jelöltre, a kormánypárt pedig a saját hivére, *Isaák* Gyulára fog szavazni.

UJDONSÁGOK.

— márczius 18.

— *A kereszt az egyetemen.* Közvetlenül lapunk zárta előtt arról kapunk értesitést, hogy az egyetemi ifjuság klerikális partja ma reggel fél kilencz órakor *az egyetem összes tantermeiben egy-egy keresztet függesztett ki.* A kifüggesztés nagy tüntetések közt történt. Az esetről azonnal jelentést tettek a rektornak.

— *Fodor tanár betegsége.* Fodor orvostanár állapota egyre aggasztóbb, mert szivmüködése csökken. Kezelő orvosai *Müller, Dollinger* és *Jendrassik* orvostanárok napjában többször látogatják meg.

— **A Duna** tegnap óta Budapestig lassan árad. Itt 430 centiméter a viz s igy az emelkedés 10 centiméter. A mellékfolyókon változás alig történt s veszedelem szerencsére sehol nincsen.

— *Nagy sikkasztás.* Szombathelyről táviratozzák: A kisczelli takarékpénztár csődtömegéből 46.000 korona eltünt. Az 1899-ik év február 6-ika volt a bukott kisczelli takarékpénztárnak az utolsó fizetési napja. Ezen a napon a pénztári napló tanusága szerint az intézet készpénzkészlete 116.000 koronát tett ki. A csőd február 7-én megnyittatott s *Nagy* Péter sárvári közjegyző a leltarozást a következő napokon eszközölvén, a leltárba öszszesen 70.000 koronányi készpénzt vett fel. Miután 1899. évi február 6-án, mikor a végső pénztári zárlat eszközöltetett s az intézet készpénzkészlete 116 000 koronában állapittatott meg: már se *Rosenberg* Lajos, se *Ritt* Károly a takarékpénztárban jelen nem voltak: a hiányzó 46.000 korona eltünése a régi ügygyel kapcsolatba nem hozható. Valószinüleg sikkasztásról van szó.

— **Egy amerikai milliomos alapitványai.** Megirtuk a minap, hogy *Carnegie*, az amerikai vasgyárosok egyik legelsője öt millió dollárt adományozott a munkásai részére létesitett segélyalapnak és kijelentette, hogy nagyobb alapitványokat szándékozik tenni közkönyvtárak felállitása végett is. Erre nézve most New-Yorkból azt jelentik, hogy Carnegie azzal a megkereséssel fordult New-York tanácsához, hogy 5,200.000 dollárt ád közkönyvtárak czéljaira, ha a város 65 házhelyet jelöl ki, a hol könyvtárépületet emelhet, továbbá, hogy ezeknek a könyvtáraknak a háza a jövőben is biztositva legyen, évenként 500.000 dollárt ad fentartásuk költségeinek fedezésére. Carnegie ezenkivül Sant-Louisban is alapitott egy nagy könyvtárat egy millió dollár költséggel és ezt 150.000 dollár évi dotáczióval látta el.

— **A szinigazgató százezer frankja.** Adolphe *Jaime*-ről, a nemrég elhunyt franczia szinmüiróról irja egy barátja a következő anekdotát: Jaime valamikor szinházigazgató is volt, de ebben a minőségben hosszu ideig üldözte a szerencsétlenség. Már odáig jutott, hogy társulatát nem is tudta fizetni, a mi persze a tagok között nagy zugolódásokra adott okot. Egy nap azután, mikor az elégületlenség már igen nagy volt, Jaime igy szólt a rendezőhöz:

— Mondja meg a hölgyeknek és az uraknak, hogy sziveskedjenek holnap délután két órakor a szinház társalgójában megjelenni. Százezer frankkal fogok oda jönni.

Elképzelhető, hogy a szinészek aznap este mily tüzzel játszottak Jaime szinházában és másnap mily türelmetlenül várták a két órát. Mikor már mind ott voltak a társalgóban, belépett Jaime is. Odalépett a középen álló asztalhoz, melyen egy pohár czukros viz állott és leült:

— Sziveskedjenek helyet foglalni — szólt a társasághoz, azután igy folytatta:

— Hölgyeim és uraim! Megigértem önöknek, hogy százezer frankkal fogok itt önök között megjelenni. Gondolom, hogy türelmetlenül vártak reám és most még türelmetlenebbül várják, hogy megmutassam a százezer frankot. Ime, itt van!

És ezzel zsebéből egy nagy paksamétát vesz elő. A tagok kiváncsian néznek. Jaime pedig rendületlen nyugalommal folytatja:

— Ugy van, hölgyeim és uraim, ez százezer frank, csak fel kell váltani. Ez tudniillik egy remekmü, melynek én vagyok a szerzője és a melylyel bizonyosan bekeressük a százezer frankot, ha önök kellő buzgalommal látnak a betanuláshoz. És hogy a próbákat minél előbb megkezdhessük, vagyis hogy minél előbb pénzhez jussunk, lesz szerencsém a darabot most önöknek felolvasni. Hallgassák tehát: «Százezer frank és a leányom». Vaudeville 5 felvonásban.

És Jaime keresett is a darabbal százezer frankot.

= **A rejtélyes idegen.** A bécsi rendőrség értesitésére a budapesti rendőrség mult hó 26-án letartóztatott egy kétes alakot, a ki William A. *Morley*-nak mondja magát s állitólag 1873-ban született Hamburgban, amerikai illetőségü, nőtlen utazó. Elfogatása alkalmával egy brilliánsokkal s rubinokkal kirakott 16.000 koronát érő nyakéket akart értékesiteni. Kiséretében egy fiatal ember volt, a ki Morley elfogatásakor megszökött, de nyomban elfogták. Ez *Hauser* Rudolf pinczérnek mondja magát s állitása szerint 1877 ben Insbruckban született s oda illetékes nőtlen ember. Hauser elbeszélése szerint ő és Morley egy *Slaby* Rudolf nevü 27 éves pinczérrel Londonból február 23-án indultak el s 25-én érkeztek Bécsbe. Morleyt Londonban a német «Pinczer-otthon»-ban ismerte meg «Henry» néven, egyéb viszonyairól azonban tudni nem akar. Morley ujabb kihallgatása alkalmával ellenmondásokba keveredett s az ékszer holszerzését illetőleg előadta, hogy három nap alatt felvilágositást ad mindenről. Ezzel csak időt akart nyerni arra, hogy társai letartóztatásáról tudomást szerezhessen. Február 28-án Hauser Rudolf azt a vallomást tette, hogy ő a Morleynek nevezett embert Londonban a Pentovile fogházban «Henry» néven ismerte meg, a hol lopás miatt voltak elzárva 12 12 hónapig. Hauser mult évi november végén, «Henry» pedig január 1 én szabadult. Erre nézve Morley azt adja elő, hogy valódi neve «Carl Henry Volf.» 1873-ban született Németországban, szülőhelyét azonban nem akarja megmondani, nehogy előkelő szüleit kompromittálja. Azt mondja, hogy porosz katonaszökevény s 1888-ban hagyta el Németországot. Tartózkodott 1888 tól 1891-ig New-Yorkban, 1894—95-ben Parisban és Nizzában, 1895-től Bécsbe érkezéseig Londonban. Itt kétszer volt büntetve 15 és 12 hónapi fogsággal s ujévkor szabadulván James és Lucinda Brittain-nél szolga lett. Január 23-án elkövette a lopást s Hauser és Slaby rábeszélésére Bécsbe jött. Slaby Rudolf pinczér önkényt jelentkezett s a rendőrség mind a hármat a Landesgerichtnek adta át. Ujabb értesülés szerint Morley alias Volf, Bartsch Gusztávnak nevezi magát s állitása szerint osztrák alattvaló. Ugy látszik, hogy mind a három álnév s valószinü, hogy valamely nagyobb betörés miatt titkolja kilétét. Az illető 162 centiméter magas, fejhossza 193 mm., szélessége 159 milliméter. Szemei narancssárgák, különös ismertető jele az, hogy a fej felső részén a bal fül tájékán kopasz rész van. Kinézése után itélve pinczér. Beszél németül, angolul, francziául, keveset olaszul.

A nemzet ünnepe.

Egyre kapjuk a tudósitásokat a vidékről a szabadság születésnapjának megünnepléséről. Ilyen impozánsan talán még egyik évben sem ünnepelték meg márczius idusát. Nemcsak az alföldnek tősgyökeres magyarsága ünnepelt, hanem a hazának idegenajku polgárai is megemlékeztek a márcziusi nagy vivmányokról.

Ujabban a következő értesüléseket kaptuk:

A budapesti szocziálisták szabadságünnepe. A szocziáldemokrata munkások is kivették részüket a szabadság napjának ünnepéből. Miután 15-én valamennyi munkában volt s főnökeik nem bocsájtották őket el, az ünnepet tegnap délután tartották meg nagy lelkesedéssel, példás rendben. A szocziáldemokrata párt napokkal ezelőtt bejelentette a főkapitányságnál, hogy menetben kivonul a Kálvin-térről a Petőfi-szoborhoz s annak talapzatára koszorut helyez. A főkapitány a bejelentést tudomásul vette s igy az ünnepélyt megtartották. A rendőrség mintegy félezer rendőrt mozgósitott, de erre semmiféle szükség nem volt, a rend mindvégig igen példás volt. A gyülekezés a Kálvin-téren történt. A szocziálisták már három óra előtt jóval nagy csoportokban érkeztek a térre, a hol dr. *Boda* Dezső ker. kapitány intézkedett a rend fentartása dolgában megfelelő számu rendőrrel. A szakmabeli munkások zászlók alatt jelentek meg, valamennyi kabátjának gomblyukában piros szegfüvel. A téren több ezer szocziálista gyült egybe, a mire a vezérek jelt adtak az indulásra. A munkások négyes sorokban indultak el a Kálvin-térről, s a muzeum-köruton át befordultak a Kossuth Lajos-utczába.

Mikor a városház-térre kanyarodott a menet, felhangzott a Marsailleise, a melyet a menetben résztvevők valamennyien énekeltek. Az ablakokból tömérdek ember nézte az óriási menetet, mely a kötő-utczán át ment ki a Petőfi-szobor elé, a hol *Czajlik* és báró *Splényi* rendőrtanácsosok és *Laky* Imre felügyelő tömérdek rendőrrel tartotta távol a publikumot a szobor környékétől.

Fél 4 óra volt, a mikorra a menet a Petőfi-térre érkezett.

Itt állt föl az *általános munkásdalárda* is és elénekelte a *Föl a zászlót* czimü munkás dalt. Az énekkar két versszakot énekelt el belőle, azután rázenditett a Marsailleise-re. Ebből is két szakot énekeltek, a melyet viharos éljenzés követett. Ennek elhangzása után a szobor talapzatára lépett *Bokányi* Dezső, a ki meg-megujuló éljenzések között mondotta el ünnepi beszédét s végezetül letette az egyetemi ifjuság s állatorvosi főiskola hallgatóságának koszorui mellé a szocziálisták koszoruját, a melynek hatalmas haragosvörös szalagján arany betükkel a következő felirás olvasható: «A szoczialdemokrata munkások — Petőfi Sándornak». A beszéd elhangzása után *Weltner* Jakab munkásvezér állt föl a talapzatra, s szép kis beszédben kérte elvtársait, hogy a lelkes ünnepet, a szabadság ünnepét, s Petőfi Sándor emlékét ne háboritsa senki, mutassák meg, hogy ők nem a tüntetésekből, ablakbeverésekből élnek. Nem lesz semmi. Nem tüntetünk! — dörögtek vissza. Ezután a dalárda elénekelte a munkáshimnusz-t, a melyet zajos éljenzés követett. Ezzel a munkások lelkes ünnepe véget ért s a sok ezerre menő embertömeg a legpéldásabb rendben elszéledt, ugy, hogy rendőri beavatkozásra sehol nem volt szükség.

Csongrádon e hó 17-én ünnepelték a szabadság születésnapját. Délelőtt diszgyülés volt a városházán. *Sohlya* Gyula főjegyző remek szép beszédben méltatta márczius 15-ének jelentőségét. A gyönyörü beszédet *Holló* Adolf jegyző ingitványára jegyzőkönyvben megörökitették. A gyülést *Csejthey* biró szép szavakkal zárta be s innen a közönség a templomba vonult, hogy részt vegyen az ünnepi isteni tiszteleten. Délután a Kossuth szobor előtt folytatták az ünnepélyeket. Itt nagy közönség előtt *Dienes* Márton Csongrád város országgyülési képviselője tartott ünnepi beszédet, melyet többször szakitott félbe a közönség lelkes éljenzése. A város nevében *Sohlya* főjegyző koszorut helyezett a szoborra s ezzel az ünneplés véget ért.

Dunapatajról irják, hogy ott az egész lakosság s a környékbeli községek részvételével felemelő módon folyt le a márczius 15-iki emlékünnepély. Délelőtt a református templomban *Balla* Árpád lelkész magas szárnyalásu hazafias imát mondott; délután két órakor pedig az egész közönség a községházától rendes menetben vonult ki a Kossuth-szoborhoz. Itt a dalárda elénekelte a Szózatot, mialatt Dunapataj fiatal leányai megkoszoruzták a szobrot. Dr. *Valkanyi* Lajos kalocsai ügyvéd megnyitó beszéde után dr. *Krasznay* Ferencz a függetlenségi és 48-as pártnak kerületbeli képviselőjelöltje tartott történeti visszaemlékezésekben gazdag, nagyhatásu beszédet. *Károlyi* Lajos egy alkalmi költeményt szavalt, végül a dalárda a Himnuszt énekelte el. Este a kaszinóban, a függetlenségi körben és a gazdakörben bankettéket tartottak.

Uj Fehértón is nagy lelkesedéssel folytak le az ünnepségek. Délelőtt a polgárság minden felekezet templomában az isteni tiszteleten vett részt és azután a nagy kaszinó előtti térre vonult. *Görömbey* Péter tartott lelkes alkalmi beszédet, majd *Czövek* Géza szavalta el a «Talpra magyart». Ezután a kerület országgyülési képviselője dr. *Mezőssy* Béla tartott a jelenlegi politikai viszonyokat megvilágitó és a választók közhelyeslésével találkozott beszámolót. Este a polgári dalárda fényesen sikerült konczertet és tánczvigalmat rendezett.

Nagykőrösön tizenöt egylet vonult ki zászlókkal a Kossuth szoborhoz. Eljöttek az öreg honvédek is, hogy a szobor előtt lerójják kegyeletük adóját. Lelkes éljenzésben tört ki a közönség, mikor a város országgyülési képviselője, *Eötvös* Károly a polgármester és az ünneprendezők kissretében a tribünre lépett. *Szentpétery* Károly nyitotta meg az ünnepélyt.

Szavai után a tanitóképző ifjusága a «Himnusz»-t énekelte el.

Azután Eötvös Károly kezdett szólni. Emlékezzünk komoly értelemmel, hazafias érzéssel — mondotta a többi között — arról az ünnepnapról, a mely ezelőtt 53 évvel lett ilyen napunkká. Gyenge volt a nemzet; sok volt a baja, betegsége. Gyenge volt belsőleg, mert osztályokra — a szabadok és nem szabadok osztályára — volt szakadva; gyenge volt Ausztriával, sőt gyenge még az uralkodóval szemben is, ugy, hogy nagy batorság, nagy óvatosság kellett, mikor annyi bajjal szembeszállt és tőlük megszabaditott. Hiába voltak ellenségeink erősek; hiába állták fajunk boldogulásának utját, legyőzni nem tudtak. Szabad sajtó, szabad szó, szabad föld, egyenlőség, alkotmányosság: e kornak gyümölcsei mind éretten hullottak a nemzet ölébe. Csak függetlenségünket nem vivhattuk ki teljesen. De, a mely nemzetnek 300 éves állandó küzdelem után volt ereje, bátorsága követelni a szövetségestől: A mennyi neked, annyit nekünk! — annak egére előbb-utóbb felkel majd teljes függetlenségének, szabadságának napja is.

Leirhatatlan hatást keltett Eötvös beszédje. Szavainak végeztével *Domby* Béla lépett a közönség elé, «Kossuth Lajos emlékezete» czimü, gyujtó hatásu költeményét szavalta el.

A közönség a «Kossuth Lajos azt izente» éneklésével oszlott szét.

A tápió-sápi függetlenségi 48-as Kossuth-kör is szép ünnepet ült márczius 15.-én. Az ünnepélyen lovag *Tichtl* Ferencz mondott hatásos, szép emlékbeszédet.

Crosházán az állami polgári iskola márczius 15.-ét nagyon szépen ünnepelte meg. A nemzeti szinü lobogókkal szépen feldiszitett tornacsarnokban az iskolai Eötvös-kör tagjai szavaltak, hazafias dalokat adtak elő. Az alkalmi beszédet *Nagy* Lajos, a polgári iskola igazgatója mondotta.

= **Ötször** oly tartós és vizáthatlan lesz lábbelije, ha annak talpát *Durátorral* keni be. Ára 1 kor. Főszétküldés: Durátorgyár, Budapest Lipót-körut 1/b.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Hangverseny.** *Buls* Pál, a berlini opera baritonistája tegnap ismét egy estére eljött hozzánk. Több esztendeig volt távol. A mikor először hallottuk, egyetlen dallal lett előttünk igazán nagy. *Schumann* «Die beiden Grenadiere»-jét harsogta el akkor és orkánszerü tapsot kapott érte. Tegnap is ezzel a dallal érte el a legfőbb hatást. Igaz, hogy a mióta Buls Pál utoljára itt járt, azóta kissé megöregedett, de hangja még a régi rettenetes nagy erőben cseng. Tökéletes, tiszta bariton, a mely a sziv és lélek minden gondolatát, minden legcsekélyebb hangulatát követi. A müvész orgánuma első iskolán ment keresztül: a szinpad és a routin iskoláján, a hol megtanulta ismerni az énekelőadás minden raffineriáját, a hol megtanulta a tömeg érzelmeinek ezerféle tanát, s megismerte a saját szive és izlése révén a közönség szivét és izlését. *Löwe* «Archibald Douglas» és «Der Sänger» czimü balladái után *Schumann* fentemlitett dala következett s azután ujra ez a dal, a melyet természetesen megismételt. Előadásában imponáló erő rejlik. Realisztikus jelleg nyilatkozik meg dalaiban, mintha inkább szavalna nyers hanganyaggal és nem is dalolna. De másutt aztán ismét dalol, szivvel és lelkesedéssel, tüzzel és nemes érzékkel. Sokat tapsolt neki a közönség, a mely sajnos, csak kis számban jelent meg a Royal termében. Az estének két vendége volt a hangversenyadón kivül: *Singer* Rikhárd bécsi zongoramüvész játszott néhány számot figyelemrméltó technikai bravourral és müvészi erővel. Ifju ember még, de igen tehetséges. Még az utolsó szigorlaton kell tulesnie. *Vécsey* Lajos hegedü számokat adott elő. Ez az ur már nem fiatal, sőt előre haladt korban van. Ellenben hegedülni ezidőszerint még csak ugy tud, mintha *Gobbi* Alajosnál a nemzeti zenedében a IV. osztály növendéke volna. Itt azonban, már tudniillik a IV. osztályban, csufosan megbuknék, mert hamisan játszik. A könyvkötősegédek müködvelő estéjére való az ő diletánsága, de nem a Buls-hangversenyre. A közönség boszankodott és kaczagott. Vécsey ur pedig hidegvérrel hamiskodott és lehetetlen tudatlansággal s türelemmel foglalta le a legszebb márcziusi estéből a negyedórákat. (*e. á.*)

— **A nemzeti szinházban** Sudermann «Moriturijából a főpróbát kedden délelőtt tiz órakor tartják meg.

— **Szinnövendékek vizsgája.** A várszinházban Bercsényi növendékei adták tegnap elő «A hol unatkoznak» czimü hires vigjátékot. A szereplők közül ismét csak *Perlányi* Vandát kell kiemelnünk. A legszebb sikerét aratta tegnap Suzann szerepében. A közönség osztatlan figyelemmel kisérte végig az ő páratlan szép játékát és minden felvonás végén orkánszerü tapssal jutalmazta a fiatal müvésznőt. Kitünt még *Rónai* Matild a herczegnő szerepében, továbbá *Radványi* Ida. A férfiak közül *Stoll* Béla, *Szőke* Sándor és *Sik* Rezső. Az összhangzatos játék *Bercsényi* Béla dicsősége.

A mücsarnok válsága.

— Rendkivüli közgyülés. —

Gróf *Andrássy* Tivadar lemondásával nehéz helyzetbe került az *Országos képzőmüvészeti társulat*, melynek a lemondott elnök 10 éven át volt vezetője A lemondás okai még emlékezetesek és röviden két pontban foglalhatók össze: 1. gróf *Andrássy* Tivadar nem akarta magát azonositani azokkal a támadásokkal, melyeket a társulat hivatalos lapja, a «Mücsarnok» az elnök fivérének gróf *Andrássy* Gyulának az elnöksége alatt müködő *Nemzeti Szalon* ellen intézett; 2. gróf Andrássy Tivadar nem azonositotta magát azzal az állásponttal, a melyet a Nemzeti Szalon nemzetközi kiállitása alkalmából tervezett franczia müvészi látogatás rendezésével szemben *Zala* Györgygyel élén, *a képzőmüvészek egyesülete* elfoglalt, a mely egyesület a képzőmüvészeti társulat *kebelén belül müködik.*

Az igy támadt konfliktust, ugy látszik, sikerült eligazitani. A hivatalos «Mücsarnok» beszüntette támadásait a Nemzeti Szalon ellen, sőt a választmányi ülésben desavouéban is részesült, mikor *Berzeviczy* Albert alelnök kijelentette, hogy a «társulat azzal az ügygyel, mely az elnöklemondásnak közvetlen oka volt, semmiféle alakban nem foglalkozott, abban semmikép állást nem foglalt». Egyébként pedig legujabb értesülésünk szerint ez az ujság meg is szünik, legalább is gyökeres átalakuláson megy keresztül. Illusztrált havi folyóirat lesz, mely természetesen tartózkodni fog az olyan heves kirándulásoktól a müvészháboruk mezejére, mint a milyennel legutóbb a konfliktust kiélesitenie sikerült. Teljes elégtételt kaptak a franczia müvészek is abban a feliratban, melyet hozzájuk intéztek és gróf Andrássy Tivadar is Zala György mai nyilatkozatában, melyet az egyesület nevében a mai rendkivüli közgyülésen tett. A társulat pedig küldöttséggel kéri föl elnökét lemondása visszavonására.

A béke ilyenformán meglesz. Kezdődhetik ujra a becsületes küzdelem a müvészet igazi czéljaiért. Ebben teljes rokonszenvünk fogja mindig kisérni a magyar müvészeket.

A rendkivüli közgyülésről a következőket jelenthetjük:

Az Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat vasárnap délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, melynek egyedüli tárgya volt: Határozathozatal gróf *Andrássy* Tivadarnak a társulati elnökségről való lemondása ügyében.

Dr. *Berzeviczy* Albert alelnök megnyitván a közgyülést, kijelenti, hogy ugy ő, mint az egész müvészvilág a legnagyobb megdöbbenéssel és sajnálkozással értesült arról, hogy a társulat elnöke, gróf *Andrássy* Tivadar állásáról leköszönt. Dr. *Ambrozovits* Dezső titkár felolvassa Andrássy lemondó levelét, a mi után *Berzeviczy* alelnök előterjeszti, hogy a társulat választmánya már foglalkozott e lemondás ügyével és ismételheti, a mit akkor mondott.

Akkor azt jelentette ki, hogy «a társulat *azzal az ügygyel*, a mely a lemondásnak közvetlen oka volt, *soha semmiféle alakban nem foglalkozott, abban semmikép állást nem foglalt.*»

A választmány azt inditványozza a közgyülésnek, hogy egyhangu határozattal mondja ki, hogy az elnök lemondását el nem fogadja és az elnököt küldöttség utján biztositván változhatatlan ragaszkodásáról és bizalmáról, fölkéri lemondása visszavonására.

Zajos helyeslés és éljenzés követte e beszédet. Ezután *Zala* György igazgatósági tag ugy is, mint a magyar képmüvészek egyesületének elnöke kijelenti, hogy a magyar müvészek körében Andrássy ellen soha semmiféle averzió nem volt s a müvészeknek legnagyobb érdekük, hogy gróf Andrássyt az elnöki székben mindenha megtartsák. Ajánlja, hogy a közgyülés közfelkiáltással fogadja el az inditványt. *Bessenyey* Ferencz orsz. képviselő a társulat müpártoló tagjai nevében lelkes hangon aposztrofálja Andrássy kitünő érdemeit s csatlakozik Zala javaslatához *Berzeviczy* Albert alelnök lelkes taps és éljenzés közt jelenti ki az inditvány egyhangu elfogadását és javasolja a küldöttség megválasztását.

Előbb azonban kijelenti, hogy kezdettől fogva annyira azonositotta magát azzal a törekvéssel, hogy Andrássyt állásában megtartsák, hogy az ő megmaradásától tette a saját megmaradását függővé és az ő megválása esetében maga is állását a társulat rendelkezésére bocsátotta volna. Ekképen az ő maradása mellett mintegy személyesen is érdekelve lévén kivánatos, hogy a társaság kérésének tolmácsa az elnökség körén kivül álló e kérdésben mondhatni független tag legyen.

E nyilatkozat után a közgyülés a küldöttség vezetőjévé *Perczel* Dezsőt, a képviselőház elnökét választotta meg, tagjaivá pedig a következőket: báró *Harkányi* Frigyes, *Szalay* Imre, *Benczur* Gyula, *Zala* György, *Kammerer* Ernő, *Fadrusz* János, *Ujvari* Ignácz, *Jendrásik* Jenő, *Dudics* Andor. *Haussmann* Alajos, *Olgyay* Ferencz és *Bálint* Zoltán. A küldöttség a hét folyamán fogja a közgyülés bizalmi nyilatkozatát gróf *Andrássy* Tivadar előtt tolmácsolni.

TANÜGY.

— **Péterffy Sándor ünneplése.** *Péterffy* Sándor királyi tanácsos, kisdedóvónő-képzőintézeti tanár, ki már egy emberöltőn át szerzett kimagasló érdemeket a kisdednevelés terén, tegnap ülte születésének 60-ik évfordulóját. Barátai, pályatársai, volt és jelenlegi tanitványai, nagy számmal gyültek ma délelőtt a kisdedóvónőképzőintézet disztermében össze, hogy az érdemes férfiu iránt érzett szeretetük és hálájoknak kifejezést adjanak. Elsőnek *Tatay* Irén köszöntötte fel az ünnepeltet, majd pedig a Mária Dorottya-egyesület nevében bejelentette, hogy Péterffy nevére 4000 koronás alapitványt létesitettek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, azután pedig a kisdednevelők egylete, a Fröbel nőképző-egylet, a tanitók árvaháza, az izraelita tanitó egylet, a népnevelők köre, az Eötvös-alap, az Erzsébet nőiskola és jelenlegi tanitványai üdvözölték az ünnepeltet, ki meghatottan köszönte meg a hála és szeretet eme nyilvánulását. Az intézeti énekkar éneke fejezte be az ünnepélyt.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A VII. kerületi választás.** A VII. kerületben végbemenő képviselőválasztáskor működő szavazatszedő küldöttségi tagok tegnap délelőtt tették le az esküt *Halmos* János polgármester előtt.

— **Mátray József elöljáró betegsége.** *Mátray* József VI. kerületi elöljáró, mint sajnálattal értesülünk, néhány nap óta sulyos jellegü tüdőgyuladásban fekszik; a beteg állapota azonban most már javult s aggodalomra nem ad okot.

EGÉSZSÉGÜGY.

)(**Orvosok és tisztviselők harcza.** Az orvos-szövetség végrehajtó-bizottsága a következő sorok közlésére kér fel bennünket: Az orvos-szövetség végrehajtó-bizottságából hat tag és a tisztviselők betegsegélyző-egyesületének igazgatósága részéről szintén hat tag tegnap délután értekezletet tartott, hogy az ellentétek kiegyenlitését megkisértse. A tárgyalás mindkét részről higgadtan folyt le, de eredményre nem vezetett, mert a tisztviselők 1800 forintos fizetési fokozatot lakbér nélkül állitottak fel czenzusnak, az orvosok pedig 1600 frtot, a lakbért beszámitva, ajánlották czenzusnak. Miután a tárgyalások már az első pontnál megakadtak, a jelenvoltak kijelentették, hogy megbizóiknak jelentést fognak tenni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyar mérnök- és épitész egylet** vasárnap tartotta a tagok nagy érdeklődése mellett rendes évi közgyülést A vidékről is sok tag jelent meg és a megjelentek nagy tetszéssel fogadták *Czigler* Győző elnök megnyitó beszédét, melyben az idén kifejtett nagy tevékenységre hivatkozva, az iparos nevelés ügyével foglalkozott, fejtegetve, hogy annak oly irányban kellene müködni, hogy az épitkezések teréről végre a hazai erők kiszorithassák az idegen pallérokat és egyéb segitő erőket; a mai rendszer neveltjei inkább a bürókat keresik föl, a helyett, hogy hivatásszerüen a gyakorlat terére lépnének. Az elnöki megnyitó után a titkár adta elő tisztijelentését.

Mihályi József titkár évi jelentésében részletesen ismerteti az egyesületnek müködését és foglalkozik annak beléletével. Az idén 134 tag lépett be, meghalt 77 tag, a mai létszám 2245. A folyó évi költségvetés 82,480 k. kiadással és 82520 korona bevétellel záródik, melyből az egyesületi lapokra 41,000 korona, a könyvtárra 3800 k. jut. Az egyesület vagyona 396,853 korona, ebben a segitőalap 58,365 korona, az ezredévi pályadijalap 36,649 kor., Ybl-alap 9884 kor., vásárhelyi szoboralap 1702 kor., Nendtvich-arvaalap 18,497 kor. A Hollán-pályadijakat Hauszmann Alajos és Gruber Jenő nyerte el; a *mult évi épitészeti nagy pályázat* biráló bizottságának javaslata alapján az elnök felbontotta a jeligés leveleket; az első dijat (aranyérem és a vallás- és közoktatásügyi miniszter adományaként 1200 korona utazási ösztöndij) *Károlyi* L. Emil, a második dijat (ezüst érem) *Csányi* Károly nyerte el; megdicsértettek *Gerey* Ernő és *Schoditsch* Lajos müvei, valamint a «Lutheranus» jelligés mü is, de ennek a szerzője nem jelentkezett. Azután kihirdették meg az uj pályazat programmját (kisebb szinház) 1902. január 6. határidővel. Az alapszabályok néhány pontjának módositásaiból megemlitendő, hogy ezután szakképzett *hölgyek* is lehetnek tagok.

Végre a választásokra került a sor; a szabályok értelmében megüresedett *alelnöki* tisztségre *Zsigmondy* Béla választatott meg; választmányi tagok lettek: Bánó László, Benyei Zsigmond, Faragó Lipót, Francsek Imre, Kádár Gusztáv, Kajlinger Mihály, Ney Béla, Pecz Samu, Szerdahelyi Ágost, Szüts Béla, Vater József, dr. Wagner Jenő.

— **A lipótvárosi kaszinó** tegnap délelőtt tartotta ez évi rendes közgyülését dr. *Falk* Miksa elnöklete alatt. *Falk* Miksa elnök megnyitva a közgyülést, szivélyesen üdvözölte a nagyszámban megjelent tagokat. A formaságok elintézése után felolvasták az évi jelentést, a mely szerint a tagok száma 1899. év végén 1272 volt, az 1900 év folyamán felvétetett 82 tag, törültetett 19, kilépett 24, meghalt 13. A mult év végén a tagok száma 1298 volt, tehát 26-tal több, mint egy évvel előbb. — Kegyeletes szavakkal adózik az évi jelentés elhunyt tagok emlékének. A bevételek a lefolyt évben az előirányzott 211.800 koronát 5013 k. 88 fillérrel haladták fölül, a kiadások az előirányzott 211.600 koronával szemben, daczára a nem várt és elkerülhetetlennek mutatkozott nagy rendkivüli kiadásoknak, csak 4613 k. 90 fillér tullépéssel járt. — A zárszámadásokat, valamint az 1901. évi költségvetést az évi jelentéssel együtt egyhangulag elfogadta a közgyülés. Ezután megválasztottak a három tagból álló számvizsgáló-bizottságot. Ennek tagjai lettek: *Fuchs* Lajos, *Demjén* Ignácz és *Zalai* Adolf.

A napirend utolsó pontját a benyujtott két inditvány képezte. Az egyik inditvány, melyet dr. *Pap* Dávid, *Kovács* József, dr. *Engel* Aurél és dr. *Várkonyi* Oszkár tagok nyujtottak be, az iránt, hogy az alapszabályok 3. §-ának 2. pontjának értelmében a községi választást megelőzőleg, ezen kerületet illető ügyek fesztelen barátságos megbeszélésére és előmozditására, az igazgatóság mindannyiszor idejekorán értekezletre hivja össze a tagokat.

A közgyülés az inditványt tanulmányozás végett az igazgatóságnak adta ki.

Falk Miksa elnök bejelenti, hogy *Rust* József igazgató levelet intézett hozzá, a melyben hivatkozással a kaszinó kebelében mutatkozott áramlatokra és tünetekre kijelenti, hogy az eddig birt igazgatói állásra nem reflektál s netán ujból való megválasztását nem fogadná el.

Egger Gyula méltatva *Rust* érdemeit, inditványozta, hogy válaszszák meg ujra egyhangulag. (Zajos éljenzés.)

Falk Miksa javasolja, hogy formai okokból ne most a közgyülésen, hanem a szavazások megejtésekor válaszszák meg ujra. Remélhetőleg sikerülni fog az ujra megválasztott igazgatót lemondási szándékától elállásra birni.

Braun Jenő inditványának tárgyalása következett. Braun az alapszabályok 28. §. d) pontjának megváltoztatását kérte olyképen, hogy az eddigi két alelnök helyett három alelnök választassék.

Többek hozzászólása után az inditványt elvetették.

Ezután a választások megejtésére került a sor. Elnök dr. *Falk* Miksa, alelnökök *Neumann* Frigyes és *Lánczy* Leo, igazgatók *Bamberger* Béla, *Busch* Gyula, *Keppich* Emil, dr. *Löw* Sámuel, *Ormódy* Vilmos, *Ruszt* József, dr. *Stiller* Mór, titkár dr. *Fraenkl* Sándor, gazda *Birnbaum* Imre, könyvtáros dr. *Fried* Vilmos, pénztáros és ellenőr *Szabó* P. Leo és dr. *Strasser* Imre, ügyész dr. *Sebestyén* József. Választmányi tagok: Dr. *Baross* Marczel, *Brachfeld* Lajos, dr. *Darvay* Fülöp, dr. *Gerber* Béla, dr. *Gerő* Lajos, dr. *Gyöngyössy* József, dr. *Havass* Adolf, dr. *Herczel* Izidor, dr. *Holitscher* Szigfrid, *Léderer* Sándor, *Massanek* Rezső, dr. *Neumann* Rafael, *Palotay* Rezső, dr. *Pick* Jenő, dr. *Polatschek* Alfréd, dr. *Pollák* Illés, dr. *Farbó* Arthur, *Ullmann* Gyula, dr. *Várkonyi* Oszkár, *Vidor* Emil és *Weisz* Fülöp.

Dr. *Falk* Miksa a tagok lelkes éljenzése között rekesztette be az ülést.

SPORT.

— **A prágai football-match.** Prágából táviratozzák a Pol. Ért.-nek: Óriási közönség jelenlétében folyt le tegnap délután a budapesti magyar uszóegyesület és a prágai Slavia közötti football-mérkőzés. A küzdelem hoszszantartó és igen heves volt. A közönség feszült érdeklődéssel kisérte a fess magyar fiuk minden mozdulatát, s egy-egy ügyes mozdulatot zajosan megéljenzett. Kora délután kezdődött a verseny, mely csak az esti órákban végződött. Az eredmény 4 : 2 a prágai Slavia javára. Ez az eredmény teljesen kielégitő, ha tekintetbe veszszük, hogy Magyarország legjobb csapata, a budapesti torna-klub football-csapata, 3 : 1 eredményt ért el a legutóbbi küzdelemben a Slavia javára. A cseh közönség a magyar fiukat lelkes ovácziókban részesitette.

— **Football-matchek.** A Ferenczvárosi tornaklub és a Magyar footballklub I. csapatai állottak egymással szemben, ezuttal először, tegnap délután s előreláthatólag a Ferenczvárosi tornaklub fölényes győzelmével végződött a viadal. 7 goalt csináltak a Magyar footballklub 0 goalja ellenében. Ugyancsak délelőtt mérkőztek a Budapesti tornaklub második és a 33-as footballklub első csapatai a csömöri-uti versenypályán, a nélkül azonban, hogy döntésre vitték volna a küzdelmet, igy a mérkőzés 0 : 0 eredménynyel végződött. A napnak legérdekesebb küzdelme azonban a müegyetemi football klub és az I. Vienna football klub csapatainak délutáni küzdelme volt, változatosságban gazdag, dicsőségben kielégitő eredménynyel 3 : 0 ellen győztek a müegyetemiek, bebizonyitva ezen diadalukkal azt, hogy a magyar csapatok a bécsi első klasszisu küzdelmek nivóját már rég tulszárnyalták. Kiváncsiak vagyunk ezek után a budapesti torna klub és a prágai Slavia jövő vasárnapi szereplésére, mert e magyar csoport jelenleg oly formában van, hogy bizony alig talál legyőzőre.

HÁZASSÁG.

— **Esküvő.** Vasárnap délben tartotta a dohány-utczai izr. templomban. Dr. *Kunfy* Lajos festő esküvőjét *Tiller* Ella kisasszonynyal, *Tiller* Samu nagykereskedő leányával. Az esküvőn nagy közönség jelent meg, többek közt *Márkus* József főpolgármester. A szertartást dr. *Kohn* Sámuel főrabbi végezte.

GYÁSZROVAT.

Tassi és egerosei Végh György e hó 15 én este $^1/_2$11 órakor 81 éves korában hosszas gyengélkedés után elhunyt Tasson.

Gróf Pejacsevich Albertné szül. *Cziráky* Johanna grófnő, életének 22 ik évében, a halotti szentségek felvétele után, agyhártyalob következtében, ez évi márczius hó 16-án reggeli $^3/_4$7 órakor elhunyt Rákospalotán.

Krisztinkovich János Fadd nagyközség első jegyzője, régi vitéz honvéd, ki sok csatában részt vett, márczius 16 án meghalt.

Örsi- és kis-szent-mihályi dr. Vida Lajos köz- és váltóügyvéd és földbirtokos e hó 16-án élete 72. évében elhunyt.

A közönség köréből.

Barber Sagrada-pastillái.
Gyomorerősitő, tisztitó szer. 40645
Kipróbálták és ajánlják a legkiválóbb orvosok és tanárok. Javalva: **Obstipatio, a belek atoniája, elhájasodás és haemorrhoidalis bajok** ellen. Kapható csaknem minden gyógyszertárban vagy az alábbi czimnél: **Apotheke zum heil. Geist, Wien, I, Operngasse 16**

SERRAVALLO
China-bor vassal 40614
kitünő étvágygerjesztő szer **gyengélkedőknek, vérszegényeknek és üdülőknek**. Ajánlják és rendelik orvosi tekintélyek. Több mint 1000 orvosi bizonyitvány. **Pompás izü.** Több arany és ezüst éremmel kitüntetve. Fél litere palaczk 2 k. 40 fil. 1 literes palaczk 4 kor. 80 fillér. Főraktár: **Beos, Alte k. k. Feld-Apotheke, Stephansplatz 8.** Kapható minden gyógyszertárban.
J. Serravallo gyógysz. Trieszt.

KÖZGAZDASÁG.

Üzleti heti szemle.

Gabona-üzlet.

— márczius 16.

Az időjárás e héten, kezdetben gyakori csapadékkal egybekötve, tartósan enyhe maradt, később azonban emelkedett hőmérséklet mellett kiderült és teljesen tavaszias jelleget öltött. A jég már a mellékfolyókról is elindult és a vizállás tetemesen emelkedett.

A külföldi piaczokon általában továbbra is kedvetlenség uralkodik; a fogyasztás csak a legszükségesebb beszerzésekre szoritkozik, és igy a forgalom is csak mérsékelt volt, mi mellett az árviszonyok azonban mégis inkább tartottak maradtak. Amerikában csak csekély variácziók voltak, csupán a hét végén érvényesült szilárd hangulat, s az árak, egyenlegként a mult héthez viszonyitva, 1 centtel magasabbak. Az argentiniai termeseredmény nem haladta ugyan meg a tavalyit, a kinálat azonban, a folyton gyarapodó készletek tekintetbevételével, ugy Argentinia, mint az Unió révén oly jelentékeny, hogy Európának beviteli szükséglete az uj termésig teljesen fedezve látszik. Angliában az árak tartottak maradtak, daczára annak, hogy a vevők csak csekély vételkedvet tanusitottak. A franczia piaczokon továbbra is naponkinti visszaesést jelentettek. A tulajdonosok, kik a kiviteli kedvezmények reményében tartózkodóak voltak, most, miután a javaslat véglegesen elvetettnek tekinthető, sürgősen kinálnak és ez által természetszerüleg nyomást gyakorolnak az árakra. A német piaczokon szintén nyugodtabb az irányzat, de az árak mégis változatlanok maradtak. A többi kontinentális piaczokon a fogyasztás mérsékelt volt, az árakban azonban jelentékenyebb visszaesést nem konstatálhatunk.

Nalunk annál élénkebb volt az üzlet; kenyérmagvak élénk érdeklődésre találtak és emelkedőek voltak. Takarmányczikkek változatlanok.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza szilárd irányzatban indul; a kereslet a malmok részéről, melyek jó lisztkelendőségi viszonyoknak örvendenek, élénk volt és az árak is emelkedő irányt követtek. Az üzlet későbbi folyamán azonban némileg csendesebb felfogás érvényesült. A malmok eddigi tetemes beszerzésaik folytán tartózkodóbbakká lettek, a mit azonban rövidesen ismét élénkebb érdeklődés váltott fel, mert a várt bővebb hozatalok csak nem érkeztek. Az egyébként tartósan terjedelmes forgalom főleg raktáruból állott, vagy tavaszi hajószállitásra szólt és csupán a hét vége felé lett ismét gyengébb. Mindenesetre befolyással volt a birtokosok engedékenysége is; az utolsó üzleti napon ismét szilárd az irányzat és igy a árak, a mult héthez viszonyitva, 10 fillérrel magasabbak. Az összforgalom 200.000 métermázsa, a hetihozatal a statisztikai hivatal kimutatása szerint 43 000 métermázsa, melyből 26.000 métermázsa ment tovább.

Rozs e héten is csak nagyon gyengén van kinálva és kezdetben 7$^1/_2$ fillérrel magasabb árakon budapesti paritásra, 7.47$^1/_2$ koronát jegyzett. Az üzlet későbbi folyamán az irányzat a vevők tartózkodása mellett e czikkben is gyengült, a hét végén azonban ismét szilárdabb és osztrák számlára a kezdetben fennállott teljes arakat fizették. Minőség szerint 7.25—7.40, prima áruért 7.47$^1/_2$ koronáig jegyzünk helyben és helybeli paritásra. Nyiri származékokban korlátolt volt a forgalom és állomásokon átvéve 6.85 koronáig jegyeztek.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) elég jó figyelemben részesült és mérsékelt kinálat mellett teljes mult heti árakat ért el. Minőség szerint 6.20—6 55 koronáig fizetnek helyben és Budapest távolságban átvéve. Állomásokon átvéve, sör- és maláta-árpákban a forgalom ugyancsak korlátolt és az árak a mult héthez viszonyitva, nem változtak.

Zab ugyancsak teljesen változatlan maradt, mert a mérsékelt hozatalokkal szemben a fogyasztási kereslet sem volt jobb. A forgalom nem haladta tul a rendes keretet és az elkelt ca. 3500 métermázsáért szin és tisztaság szerint 6.25—6.45, prima áruért 6.60 koronáig és finom urasági zabért néhány fillérrel ezen felül is fizették.

Tengeri jobb kinálat mellett csendesebb volt, az árak azonban alig változtak. Budapesti paritásra 5 35 koronáig fizettek. Kőbányán az elérhető árak a kereslet és hozatalok terjedelmétől függtek; kezdetben a kőbányai piaczon erős volt a kinálat és nem fizettek 5.35 koronánál többet, később ismét 5.45 korona volt elérhető. Román tengeri is volt forgalomban és délmagyarországi számlára ép ugy, mint Kőbányán is, néhány tétel 5 fillérrel a hazai tengeri áránál drágábban kelt el. Tiszavidéki állomásokon 4.80—5.15 koronát fizettek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A magyar serfőzők egyesülete** vasárnap tartotta rendes évi közgyülését *Munnich* Aurel országgyülési képviselő elnöklete alatt. Az évi jelentés ecseteli az uj söradó-törvények folytán beállott anyagi nehézségeket, melyek orvoslása iránt az egyesület hasztalanul fordult a kormányhoz. Elismeri a jelentés, hogy a fennálló egészségtelen viszonyok nemcsak a tulmagas söradó-tételekre és az adóbehajtás módozataira hanem a tulhajtott versenyre, valamint arra is vezethetők vissza, hogy a serfőzdék a sörkereskedőkkel és kimérőkkel szemben nincsenek szervezve, — de sajnálattal konstatálja, hogy egyértelmü eljárást a különböző vállalatok szétható érdekei folytán alig lehet létesiteni. Örömmel konstatálja a jelentés, hogy a pénzügyminiszter kilátásba helyezte expozéjában a söripar szomoru helyzetére való tekintettel a söradópótlék leszállitását, de megjegyzi egyuttal, hogy egy ily intézkedésnek csak akkor volna gyakorlati haszna, ha a kincstár nemcsak a 3$^1/_2$ millió koronára rugó bevételi többlet egy részéről, hanem legalább is a kétszeres összegről mondana le ugy, hogy az adóteher könnyitése minden egyes pohár sörnél juthatna kifejezésre. — A közgyülés a jelentést, valamint a számvizsgálók jelentése alapján az ezután előterjesztett merleget egyhangulag tudomásul vette és *Munnich* Aurel elnöknek, az igazgatótanácsnak, valamint a pénzkezeléssel megbizott ifj. *Haggenmacher* Henriknek köszönetet szavazott. Ugyancsak köszönetet szavazott, az igazgatósági jelentés alapján, a közgyülés *Haller* Ferencznek és tőzsdei *Freund* Vilmosnak. Az eddigi számvizsgálók ujból való megválasztása után, *Lichtenbaum* Adolf megemlékezve arról, hogy az egyesület ma tartja a tizedik közgyülését, inditványozza, hogy ez alkalomból az egyesület alapitójához és első elnökéhez, id. *Aich* Ferenczhez üdvözlő irat intéztessék. Az indivány egyhangu elfogadása után, *Lichtblau* szerkesztő a jelenlevőket Münnich elnök arczképével lepte meg, a ki a jelenlevők éljenzése között, megköszönve az ovácziót, a közgyülést berekesztette.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Értéktőzsde.** A *vasárnapi magánforgalomban* csekély üzlet mellett kedvező hangulat uralkodott. Köttetett osztrák hitelrészvény 718.25—717.25, osztrák-magyar államvasutrészvény 695—694.50, magyar hitelrészvény 728—727.25, rimamurányi vasmü részvény 525—525.50, budapesti közuti vasutrészvény 619—619 50. Végül maradt: osztrák hitelrészvény 717.50.

** **A magyar földhitelintézet** gróf *Dessewffy* Aurél elnöklete alatt vasárnap tartotta évi rendes közgyülését a tagok élénk részvétele mellett. Az igazgatósági jelentés szerint az előző évi jelentésben vázolt nehéz viszonyok a papirok árfolyamának további csökkenését idézték elő. Ez a körülmény megnehezitette az uj jelzálogos kölcsönök legombolyitását az azok alapján kibocsátandó záloglevelek sikeres értékesitésének nehézségei miatt. Azonban ezek együttesen sem gyakoroltak az intézet zálogleveleire nagyobb hatást, minthogy még a külföldön sem volt tetemesebb mobilizálásuk érezhető, hazánk határán belül pedig az egészen jelentéktelen mennyiségre szoritkozott. Az engedélyezett kölcsönök alapján kibocsátott csaknem 10 millió korona záloglevél csekély kivétellel kizárólag hazánkban talált elhelyezést, ugy, hogy ez által a nálunk hitelt kereső földbirtokosok hiteligénye az év végéig majdnem egészen kielégittetett.

Áttérve a lefolyt év eredményeinek számszerü részletezésére, az 1900. évben beérkezett 1368 jelzálogos kölcsönkérvény 22.947.400 korona kölcsönösszeg erejéig. Megszavaztatott 958 folyamodónak 14.694 200 korona. Tényleg folyóvá tétetett 521 kölcsönvevőnek 9,243.200 korona jelzálogos kölcsön. Rendkivüli törlesztés fejében 375 adós által 2,568 126 kor. 48 fill. fizettetett vissza. Az intézet keletkezése től az 1900. év végéig engedélyezett jelzálogos kölcsönök összege, az eddig törlesztett összegek levonása nelkül 593.609.960 koronát tesz, mely összesen 19.441 adós fel között oszlott meg. A mult évi deczember 31-én fennállt jelzálogos követelések összege 284.748.759 korona 49 fillér, melynek fedezetére 729,339.496 kor. 30 fill. értekü jelzálog van lekötve. A vizszabályozási és talajjavitási kölcsönök száma az elmult évben 37-re, összege pedig 63,766.800 koronára emelkedett. A szabályozási és talajjavitási kölcsönök beleszámitásával az 1900. deczember 31-én fennálló kölcsönkövetelés összege 345,016.839 kor. 95 fillérre emelkedett. Az üzleteredmény-számla, levonva abból az intézeti nyugdijalap alkotására 10%-ot és a földmiveléssel kapcsolatos közmüvelődési, humanitárius czélokra forditandó 1%-ot, 851.292 korona 47 fillér tiszta jövedelmet tüntet fel, mely egész összegében a tartalékalaphoz csatoltatott. Ezzel együtt az intézetnek alapitása óta tartalékba helyezett saját szerzeménye 23,364.076 kor. 97 fillérre emelkedett. Megemlékezik a jelentés azon veszteségről, a melyet az intézet *Szlávy* József, gróf *Zichy* Ferencz és gróf *Sztáray* János halálával szenvedett.

A jelentés tudomásul vétele után a közgyülés a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta. Ezután az elhunytak helyébe három felügyelő-bizottsági tagot választottak, nevezetesen herczeg *Eszterházy* Mihályt, ifj. gróf *Zichy* Jánost és báró *Wodianer* Albertet, mire a közgyülés véget ért.

A közgyülés előtt az alapitók tartottak ülést gróf *Szapáry* Gyula elnöklete alatt, a melyen felvették az alapitók sorába *Darányi* Ignácz földmivelésügyi minisztert, *Tihanyi* Bélát, *Miklós* Ödönt, gróf *Zichy* Pál Ferenczet, gróf *Wenkheim* Gézát és *Szlávy* Tibort.

** **A pesti molnárok és sütők gőzmalmi részvénytársaság** vasárnap délelőtt tartotta 32-ik évi rendes közgyülését *Freiszleder* Nándor elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés szerint a lefolyt év a malomiparra kedvezőtlen volt, mindamellett az eredmény kielégitő. A törlesztési alapot 100.000 k.-val javadalmazták. Az évi mérleg 162.756 korona 33 f. tisztanyereséggel zárul, levonva a 24.413 k. 44 f. jutalékot és hozzáadva a mult évről áthozott 22.602 k. 58 fillért, marad a közgyülés rendelkezésére 160.945 k. 47 f. Az igazgatóság azt inditványozza, hogy ebből 135.000 korona 7$^1/_2$%-os osztalékul fizettessék ki, részvényenkint 30 koronát, mig a fenmaradó 25.945 k. 47 f. uj számlára irassék át. A közgyülés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta, mire a közgyülés véget ért.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A mezőgazdasági kisérletügyi központi bizottság** a földmivelési miniszteriumban ülést tartott, melyen a mult évről szóló jelentést tárgyalták s egyuttal megállapitották a jövő évi munkatervet. A kémiai intézet és központi nagy kisérleti állomás bejelentette, hogy sikerült oly módszert megállapitani és kidolgozni, melylyel buza és liszt minőségét és használati értékét ki lehet mutatni. Ugyanigy megállapitottak a nikotin vizsgálatára is egy igen elmés módszert. A növénytani állomás különösen a gabonarozsda ellen való védekezés módjait tanulmányozza.

Felelős szerkesztő: ***Dienes Márton.***
Tulajdonos és kiadó:
„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.
Igazgató: ***Erdős Armand.***

Napirend 1901 márczius 18.

Naptár: Hétfő, márczius 18. — Róm. kath. Jer. Ciril et. — Prot.: Sándor. — Görög-orosz: (márcz. 5.) Konom. — Zsidó: Adar 27. — Nap kél: 5 óra 52 perczkor reggel, nyugszik: 5 óra 53 perczkor este. — Hold kél: 4 óra 20 perczkor délelőtt, nyugszik: 3 óra 35 perczkor délután.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A főváros magánépitési bizottságának ülése az uj városházán d. u. 5 órakor.

Szabad liczeumi előadás a müegyetem pótépületében (Eszterházy-utcza 1/b.) d. u. 6 órakor.

A főrendiházi gazdasági bizottságának ülése délelőtt 11 órakor.

A magyar tudományos akadémia összes osztályának ülése d. u. 5 órakor.

Az autonómiai bizottság ülése d. u. 4 órakor a főrendiházban.

Nemzeti muzeum: Természetrajzitár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 kor. belépődij mellett.

Országos képtár zárva.

Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 12-ig, d. u. 2-től 5-ig.

Nemzetközi kiállitás a nemzeti szalonban d. e. 9 órától d. u. 8-ig. belépődij 1 kor.

Brodszky-kiállitás a müc sarnokban d. e. 9-től d. u. 5-ig. Belépődij 60 fillér.

Technologiai iparmuzeum zárva.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja az üllői-uton hétfő és pentek kivételével naponkint 9—1-ig.

Mezőgazdasági muzeum d. e. 9—1-ig.

Az uj m. kir. földtani-intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) Belépődij 1 kor. 10 órától 1-ig.

Közlekedési muzeum a városligetben d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

A városligeti müc sarnokban állandó képvásárlás. Nyitva délelőtt 9 órától, esti 6 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig.

Az iparmüvészeti muzeum könyvtára nyitva d. e. 10 órától 12-ig, d. u. fél 7-től fél 8-óráig.

Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza d. e. 9-től este 6-ig. Belépődij 1 kor.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától **5-ig**

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1.

Magyar kir. kereskedelmi muzeum: *Igazgatóság* V., váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* ugyanott. Hivatalos órák 9—12 és 3—6-ig. — *A hazai termékek állandó kiállitása, a kereskedelemtörténeti gyüjtemény és háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség utasitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban. Nyitva: 9—12-ig. [illegible] 2-ig. — *A külföldi kirendeltségek* központi üzletvezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., váczi-körut 32.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, 1901 márcz. 18-án.
Zárva.

NEMZETI SZINHÁZ.
Évi bérlet 56.
Budapest, 1901 márcz. 18-án.
Demimonde.
Szinmü 3 felv. Irta Dumas S.
Személyek:

Nanjac	Mihályfi
Olivier	Náday
A márki	Ujházi
Richond	Hetényi
D'Ange	Lánczy
De Santis	Hettyey
De Verniéres	Szacsvainé
Marczella	Török
Szobaleány	Keczeri

Kezdete 7$^1/_2$ órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, 1901 márcz. 18-án.
Blaha Luiza asszony vendégfelléptével
A falu rosszsza.
Pályadijat nyert eredeti népszinmü 3 felv. Irta Tóth E. Zenéjét összeállitá Erkel Gy.
Személyek:

Feledi	Horváth V.
Lajos	Szirmai
Boriska	Kápolnai
Bátki	Vidorné
Göndör	Kiss M.
Finum	Blaha L.
Csendőrbiztos	Kovács K.
Kónya	Ujvári
Gonosz	Szabó
Gonoszné	Siposné
Cserebogár	Gondos
Czene	Tollagi
Adus	Delli
Jóska	Szerdahelyi

Kezdete 7 órakor

Uránia
Magyar tudományos szinház
Budapest, 1901 márcz 18 án.
Amerika.
Kezdete $^1/_2$8 órakor

VÁR-SZINHÁZ.
Budapest, 1901 márcz 18-án.
Zárva.

MAGYAR SZINHÁZ.
Budapest 1901 márcz 18 án.
Négy menyasszony.
Operett 3 felv. 5 képben. Szövegét irták: Armand Liorat és Albert Fonteny. Forditotta: Rajna Ferencz. Zenéjét szerzette: P. Lacome.
Személyek:

Pinsonnet	Palásthy
Cyclamen	Margó
Chavassus	Boros
Micheline	Ledofsky
Nini	Soltész
Phrasie	Fenyvessy
Lisa	Aranyossy
Izidor	Kalocsay
Justin	Somogyi
Anatole	Iványi
De Porto-Rico	Szilágyi
De Douzy	Füredi
Mitouflet	Giréth
Briquemolle	Mátrai
Csendőr-őrmester	Odry

Kezdete 7$^1/_2$ órakor.

VÍG-SZINHÁZ.
Budapest, 1901 márcz. 18-án.
Ocskay brigadéros.
Szinmü prológussal, 4 felv. Irta: Herczeg Ferencz.
Személyek:

Ocskay L.	Fenyvesi
Tisza I.	Csillag
Tisza J.	Nógrády
Pyber	Hegedüs
Czoróczi	Kazaliczky
Jávorka	Góth
Dili	T. Delli
A palócz	Szerémi
Udvari kamarás	Bárdi
Szörényi	Gyöngyi
Tarics	Bihari
Ocskay S.	Tapolczai
Czeglédi	Mátrai
Hamza	Szatmáry
Krupics	Rónaszéki
Málcsik	Nánási
Königsegg	Balassa
Papes	Vendrei
Dudás	Ács

Kezdete 7$^1/_2$ órakor.

KISFALUDY SZINHAZ
(mint szabad szinpad.)
Budapest, 1901 márcz. 18-án.
Zárva.

Szinházi játékrendek

A m. kir. operaház műsora: *Kedden* Aida. *Szerdán* nincs előadás. *Csütörtökön* Tell Vilmos. *Pénteken* nincs előadás. *Szombaton* Don Juan. *Vasárnap* A troubadour.

A nemzeti szinház műsora: *Kedden* A peleskei nótárius. *Szerdán* Morituri (először). *Csütörtökön* Morituri (másodszor). *Pénteken* Morituri (harmadszor.) *Szombaton* Hófehérke. *Vasárnap* d. u. Bánk bán, este Morituri.

A várszinház műsora: *Csütörtökön* Kolostorból. — Egy csésze thea. — Kaczagó nők. *Szombaton* Stuart Mária.

A népszinház műsora: *Kedden* A modell. *Szerdán* Czirkusz-élet (először). *Csütörtökön* Czirkusz-élet (másodszor.) *Pénteken* Czirkusz-élet (harmadszor). *Szombaton* Czirkusz-élet. *Vasárnap* d. u. A piros bugyelláris, este Czirkusz-élet.

A magyar szinház műsora: *Kedden, Szerdán, Csütörtökön, Pénteken* és *Szombaton* Négy menyasszony. *Vasárnap* d. u. A postás fiu, este Négy menyasszony.

A vigszinház műsora: *Kedden, Szerdán* és *Csütörtökön* Ocskay brigadéros. *Pénteken* Cyrano de Bergerac. *Szombaton* La dame de chez Maxim. *Vasárnap* d. u. Ocskay brigadéros, este L'Hôtel du Libre-echange.

Somossy-Mulató.
Albrecht Ferencz igazgató.
Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdete 8 órakor.
Judge Alaska ur
a kitünően idomitott tengeri fokáival, szenzátiós mutatvány.
Miss CHARMION
az ő levetkező jelenetben a trapezen.
DAGMAR HANSEN
a dán szépség, énekesnő.
THE FREYORS
a legjobb kézi akrobaták.
DANTE a phänomenális láng emberek. **The ARLEY's** komikus bicyklisták.
TIPP-TOPP hármas
eredeti angol ének- és tánczosnők.
Hamis orvosok.
Bohózat 1 felvonásban Ármin Józseftől.
Csütörtök, márczius 21-én ANTROPP KÁROLY karmester jutalomjátéka. Ezen estén csakis egyszeri vendégjátéka GLÖCKNER JOZSEFINA a bécsi józsefvárosi népszinházból.
Jegyek kaphatók a Mulató nappali pénztárnál 9—1 óráig és délután 3-tól estig, ugymint Weisz A. nagy tőzsde Károly-körut 26., Tőzsde Andrássy-ut 38. és 26. szám alatt egész napon át.

FOLIES CAPRICE
Ma
„Gebrüder Zifferblatt."
Ezt megelőzi:
Der Aushilfsgargon
és
Végrehajtás akadályokkal.
Továbbá:
JÁSZAY MIMI
kitünő énekesnő fellépte.
A remek télikertben
reggel 5 óráig czigányzenekar játszik

HUNGARIA SZALLODA 2080
Ma este az étteremben **Radics Béla** ismert s kedvelt zenekara játszik
Kezdete 8 órakor.

„KIRÁLY"-KÁVÉHÁZ
Erzsébet-körut 53. sz., fürdőpalota,
volt Hannsz-féle kávéház.
Ma és minden este a 32. gyalogezred **katona-hangversenye.**
WERTHEIMER-MULATÓ
Népszinház-utcza 28. (Ujvásár-tér sarkán).
Ma és minden este nagy müvész előadás.
A n. e. közönség szives pártfogását kéri
40794 WERTHEIMER LAJOS tulajdonos.

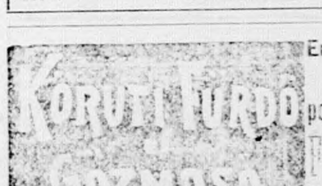

Erzsébet-körut 51
Gőz- és porczellán-kádfürdők
Fütött téli uszoda
Hidegviz-cura
40400 Villamos fürdők.
A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesiti megbizásait

DREHER ANTAL
cs. és kir. udv. és kamarai szállitó
kőbányai serfőződéje
ajánlja a legjobb minőségü, kizárólag pasteurizált **palaczksöreit**
(eredeti töltés a sörfőzdében), a legolcsóbban megállapitott árakon és pontos szállitás mellett.
A szállitás eredeti 25 és 50 üveget tartalmazó ládákban történik bérmentes házhoz szállitással.
Kisebb mennyiségben kapható minden nagyobb csemege- és füszerkereskedésben. 40495

Söröskannákat
és minden más vendéglői, kávéházi és háztartási üvegárut legjobb minőségben, olcsó áron ajánl az

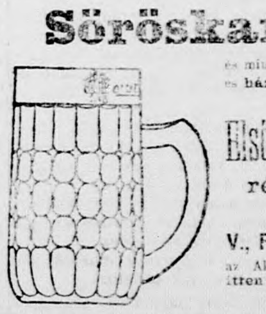

Első magyar üveggyár részvénytársaság.
Raktár Budapest,
V., Ferencz József-tér 8. sz.
az Akadémia [illegible] 30 év óta itten fennálló raktárunk megszünése [illegible] 40871

Foulard-selyem 65 kr.
tól 3 frt 65 krig, szintugy állandóan a legfrissebb fekete, fehér és szines „Henneberg-selymek" 65 krtól 14 frt 65 krig méterje; sima, csikos, koczkás, mintázott damaszt stb.

Menyasszonyi selyem	65 krtól 14 frt 65 krig.	Selyem foulard, nyomtatott, . . . 65 krtól 3 frt 65 krig.
Selyem damaszt	65 krtól 14 frt 65 krig.	Báli selyem . . . 60 krtól 14 frt 65 krig.
Selyem bast-ruhák drbja	8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig.	Selyem grenadine . . . 80 krtól 7 frt 65 krig

méterje, portó és vámmentesen házhoz szállitva. — Minta forduló postával. — Svájczba kétszeres levélportó kivántatik. 40383
G. Henneberg selyemgyáros, cs. és kir. udv. szállitó Zürich.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 37960

Gyümölcsfákat,

szőlővesszőket, ajánl legnemesebb fajtákban **Papp Gedeon, Nagy-Kőrös.** Árjegyzék ingyen. 40787

Szőlőtelepek

Budapestről kiágazó vasutak közelében egy holdtól kezdődő parczellákban kitünő termő erőben lévő homokföld kapható. Feltételek kedvezők. Kivánatra a megvásárlandó részeknek kiváló szőlőfajokkal leendő betelepitése is eszközöltetik. Czim e lap kiadóhivatalánál. 40870

Idősebb német

nevelőnőket franciául, angolul és zongorázni tudókat, valamint óvonőket, bonneokat ajánl **özv Nietschné Gerson Anna** Budapest, Erzsébet-körut 52. 40868

2 egymásba

nyilló szobából, kamarából, konyhából, előszobából és a lakásban levő closetből álló lakás kerestetik azonnal vagy május 1-re; évi bér 600 kor.-ig. Csakis köruton belül lehet. Ajánlat Váczi-utcza alatt a kiadóban kéretik. 11386

HITELESEN igazoltatik, hogy az Erényi-féle

Ichtiol-Salicyl

még 10—20 éves gyógyithatatlannak látszó kellemetlen test- börviszketegségi bajokat, mindennemü sömört, ótvart, bőrhámlást, bőrrepedést, izzadt testrészeket gyógyit radikálisan. Szagtalan, ártalmatlan, a test bármely részén biztos eredménynyel használható. Nagy tégely 3 koronáért megrendelhető utasitással: 40828

ERÉNYI BÉLA

gyógyszerész.

Szabadszállás.

A főraktárban is kapható: **Török József, Király-u. 12.**

Nagy

kölcsön-könyvtár

KUTTNER BÉLA

VIII., József-körut 77. sz.

Előfizetési dij havonta csak 1 kor. 60 fillér. 40641

Akinek üzletje

vagy bárminemü **eladója** van, forduljon a **„Kereskedelmi forgalmi irodába“ Hársfa-utcza 42.** hol számos vevő van előjegyezve. 40891

Park- és kert

telepitéseket, valamint mindenféle átalakitásokat a legjobb kivitelben elvállal helyben és vidéken

Schön M. J.

tájkertész Budapest, V., Nádor-utcza 8. sz. 40839

Pénzt

váltóra vagy betáblázásra utólagos dijazás mellett gyorsan közvetit a **„Kereskedelmi forgalmi iroda“ Hársfa-utcza 42. sz.** 40892

Surányi

szalonczukorka

legfinomabb minőségben **1 kg. 4 kor., 2 kg. 7 kor., 4 kg. 12 kor.** bérmentve utánvétel mellett. Finom, friss **tea-sütemény** is kapható. 40802

Surányi czukorkagyár

Nagy-Surány.

Pomoferrose. Plesch-féle kalifornia

alma-tea

influenza, idegesség, étvágytalanságnál csodákat müvel és legnagyobb olcsóság mellett kiváló élvezet. Mintadoboz 6 csészére 30 fillér és 25 csészére való dobozban 1 korona. Minden üzletben kapható. Postai szétküldés a főraktár által 40673

VI., Aradi-utcza 15. sz.

10.000 ajtó és ablak

használtak és ujak, minden nagyságban és minőségben a legolcsóbb áron **Wiener A utódánál Üllői-ut 123.** a régi vámmal szemben. 40321

2000 gyermeköltöny 4 frttól feljebb.

TELEFON 1719.

AZ ANGOL SZABÓHOZ

KOHN HEILMANN és FIAI

első rangu

uri- és gyermekruha-áruház

Budapest, Károly-körut 12. sz.

Földszint és I. emelet.

A szigoruan szabott árak minden darabon koronaértékben láthatók.

Felöltők, egy és kétsoros, divatos szinek, 7-től 30 frtig.

ULSTER a legfinomabb kivitelben selyem béles, divatos zsebekkel 14-től 24 frtig.

Raglan-felöltő vállba szabott ujjakkal, legujabb fagon, gyönyörü kivitelben 14-től 24 frtig.

Kamgarn- és cheviott-öltönyök a legdivatosabb fagon 10 frttól 26 frtig.

Kerékpar-öltönyök és egyes kerékpár-nadrágok nagy választékban 9-től 14 frtig, kerékpár-nadrág 4-től 5 frtig.

Férfi-nadrágok a legszebb mintákban, divatos szabás, 3 frttól 8 frtig.

ZSOLNAI Loden Havelock egész pelerin-gallérral és nyakkal 7-től 12 frtig.

Legszebb gyermek-öltönyök legujabb fagon, 4-től 8 frtig. gyermek-köpeny kék 4-től 10-ig.

Figyelem!!! Angol szabó csak Károly-körut 12. földszint és I. emelet.

Vidéki megrendelések a legszolidabban eszközöltetnek. A meg nem felelő árukat kicseréljük vagy kivánságra a pénzt visszaadjuk. 40798

Vadász- és sport-öltönyök.

Kérem a czimre ügyelni.

2000 darab felöltő 9-től 12 frtig.

SZABÓ JENŐ

fehérnemü gyára

Budapest, V., Marokkói-utcza 1.

Angol, franczia divatczikkek és kalap-raktár.
Saját készitményü férfi-fehérnemüek.
Valódi franczia batiszt-ingek.
Angol keztyü, esernyő és botok nagy választékban.
Nyakkendők nagy választékban.

Vászon és batiszt zsebkendők.
Férfi- és női harisnyák.
Kocsi-takarók és plaidek.
Női batiszt blousok.
Nagy raktár gallér- és kézelőkben.
Fürdő-köpenyek és frottir-törülközők.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett. — Meg nem felelő áruk készséggel kicseréltetnek. 29620

Kivánatra árjegyzékkel szolgálok.

SZABADALOM.

A m. kir. belügyminiszterium által 1900. évi márczius hó 21-én 28727. szám alatt jóváhagyott alapszabályok szerint működő és tagjai fölött fegyelmi ellenőrzést gyakorló 40287

Magyar Hites Szabadalmi Ügyvivők

Testülete

tagjait, kik azonkivül a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter fegyelmi főnhatósága alá is tartoznak, mindennemü szabadalmi és iparvédelmi ügyek elintézésére ajánlja.

A testület tagjai:

Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer), VII., Kerepesi-ut 32. sz. **Bölcskey Pál,** V., Fürdő-utcza 1. sz. **Kalmár Jakab (Kalmár J.),** VII., Kerepesi-ut 44. sz. **Kelemen M. István (Kelemen és tsa),** VII., Hotel Royal B. **Meller Ernő** VII., Erzsébet-körut 56. **Neufeld Armin** VIII., József-körut 8. sz. **Schön Fülöp (Schön F.)** VII., Erzsébet-körut 19. **Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer)** VII., Kerepesi-ut 32. sz.

Déli vasut.

A háló és közvetlen kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1900/1901. évi téli menetrendben.

I. II. oszt. hálókocsi Budapest d. v.-Velencze (Venezia) között.

Pragerhof Nabresina-Cormonson át.

Budapest d. v. ind. este 8.00 | Velencze ... ... ind. d. u. 2.10
Velencze ... ... érk. d. u. 2.10 | Budapest d. v. érk. d. e. 9.53
Menettartam: 18¼ óra. | Menettartam: 19¾ óra.

I., II. oszt. közvetlen kocsi, két I. oszt. hálóhelylyel Budapest d. v. Ala között.

Pragerhof-Marburg-Franzensfesten át.

Budapest d. v. ind. este 8.00 | Ala... ... ... ind. d. u. 2.04
Ala ... ... érk. d. u. 4.17 | Budapest d. v. érk. d. e. 9.53
Menettartam: 20¼ óra | Menettartam: 20 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest, d. v.-Velencze (Venezia) között.

Pragerhof-Nabresina-Cormonson át.

Budapest d. v. ind. este 8.00 | Velencze ... ... ind. d. u. 2.10
Velencze ... ... érk. d. u. 2.10 | Budapest d. v. érk. d. e. 9.53
Menettartam: 18¼ óra. | Menettartam: 19¾ óra.

Budapest d. v.-Abbazia-Fiume között.

Pragerhof-St.-Péteren át.

Budapest d. v. ind. este 8.00 | Fiume ... ... ind. este 7.52
Fiume ... ... érk. d. e. 9.38 | Budapest d. v. érk. d. e. 9.53
Menettartam: 13½ óra. | Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v.-Triest között.

Pragerhofon át.

Budapest d. v. ind. reg. 8.00 | Triest ... ... ind. reggel 8.00
Triest ... ... érk. este 9.00 | Budapest d. v. érk. este 9.20
Menettartam: 13 óra. | Menettartam: 13¼ óra.

Budapest d. v.-Pakrácz között.

1172 Nagy-Kanizsa-Barcson át.

Budapest d. v. ind. este 9.25 | Pakrácz ... ... ind. d. u. 2.50
Pakrácz ... ... érk. d. u. 1.20 | Budapest d. v. érk. reg. 6.32
Menettartam: 16 óra. | Menettartam: 15¾ óra.

Med. univ. **Dr. FABINYI**

emerit. kórházi orvos — Speczialista

gyorsan és alaposan gyógyit bármily régi és makacs

titkos betegséget

(hugycsőfolyást sebeket, syphilist stb.).

Impotentiát (férfiui gyengeség)

még idősebbeknél is meglepő eredménynyel. — Biztos siker folytán honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek.

Lakik: Budapest, Erzsébet-körut 12. I. em.

Rendel d. e. 9—3; este 6—8-ig. 40690

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 28975/C. I. 901. szám. Nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelék. Sajtóhiba helyesbités. A nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelékben 1901. január 1. óta érvényes II. rész 4. dijszabási füzetében a 32. f. szám alatt (33. lap) előforduló Tetschen állomásnév **„Teschen“-re** helyesbittetik. Budapest 1901. márczius 8. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a köteléki vasutak nevében is. 1178

GRACZA GYÖRGY

AZ 1848—49-IKI MAGYAR SZABADSÁGHARC TÖRTÉNETE

Az Illusztrációkat (881 kép és szinnyomatu mellékletek) összeállitotta **KREITH BÉLA** gróf. Teljes öt diszkötésü, a budai honvédszobor dombornyomatával ellátott kötetben.

ÁRA 70 KORONA.

A nagy munkában foglalt képek a következőképen oszlanak meg:

TARTALMAZ: 338 arczképet, 22 allegorikus, 106 csataképet, 22 forradalmi képet, 26 gúnyképet, 53 hasonmást, 110 jelenetet, 39 katonai, 40 akkori látképet, 84 reliquiát, 24 szenthelyet ábrázoló képet stb. Összesen 881 kép, szines müméllékletek, térképek.

KIADTA:

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedése

Budapesten, VI-ik ker., Andrássy-út 21-ik szám alatt.

Megrendelhető havi részletfizetés mellett, ugymint:

2 koronás havi részletfizetés mellett 1 kötet szállittatik egyszerre
4 „ „ „ „ 2 „ „ „
6 „ „ „ „ 3 „ „ „
8 „ „ „ „ mind az 5 köt. szállittatik „

Ezen megrendelő-jegy kivágandó és a czégnek beküldendő.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésének
Budapesten, VI., Andrássy-út 21. sz.

Ezennel megrendelem:

„Gracza György: Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története“

cimü müvet 5 kötetben 70 koronáért.

Fizetendő .... koronás havi részletekben, a szállitástól kezdve minden hó elején Budapesten, a cég könyvkereskedésében. Az esedékes és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll költségenre postai megbizással bevonni. A részletek pontos lefizetésének elmulasztása esetén a mü teljes vételára azonnal esedékesse válik. A rendelés vissza nem vonható. Az első részlet a szállitásnál fizetendő utánvételképen.

Név és állás: ....

Kelt ....

Lakhely: ....

Fizetendő Budapesten.

Ezen gyógymóddal az egész test megszabadul a kóranyagtól, a vér megtisztul és az idegek megerősödnek.

TITKOS BETEGSÉGEKET

sebeket, hugycső-hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, magömlést, elgyengült férfierőt (impotencziát), **aranyeret**, a bujakór és ónfertőzés következményeit, nőknél fehérfolyást, **bőrbetegségeket** és mindenféle **szépséghibákat (kozmetika) sok év óta biztos sikerrel gyógyit** 40256

Dr. PALÓCZ I. v. kórházi orvos specialista

Budapest, VII., Kerepesi-ut 13. sz.

Rendelés d. e. 10 órától d. u. 6 óráig. (Vasárnap 4-ig). Külön férfi- és női osztályok. Levelekre kimerítő diszkrét válasz. Gyógyszerekről gondoskodik.

Hulladék papir!

okmányokat, leveleket, könyveket vagy bárminemü papirokat, legyenek azok nyomva, avagy szétszaggatva, papirgyártási czélra a legmagasabb napi árért megveszem és azokat kivánatra az eladó jelenlétében **megsemmisitem.** 40864

SELINKA. Budapest, Vörösmarty-utcza II/a.

Szerelmesek könyve.

Most jelent meg az **Athenaeum** r. társ. kiadásában:

Szerelmesek könyve

Költemények, gondolatok, szerelmi nyelvek, levélminták, felköszöntők, társas játékok, népdalok, emlékeztetők stb. kincsesháza.

Szerkesztette: **DURA MÁTÉ.**

Ez a mü oly könyv, amilyenre példa irodalmunkban eddigelé alig található.

Tartalma a következő:

Reszket a bokor Petőfi Sándortól. — Petőfiné szerelme. — Naplótöredék. — Költemények. — Gondolatok.

A szerelem tolmácsai:

A virág származása. — Virágnyelv. — A virágok, a szinek, a drágakövek jelentősége. — A kéznyelv. — Keztyünyelv. — Zsebkendőnyelv. — Napernyő- és esernyőnyelv. — Legyező nyelv. — Bélyegnyelv.

A szerelem játékai

czím alatt közöl számos társas-játékot, illetve azok leirását.

Szerelmi utmutató:

Levélminták. — Eljegyzési értesitők. — Távirat minták. — Titkos irások. — Házassági utmutató. — Felköszöntők.

Örökszép népdalok.

Négyszem között:

Illemszabályok. — A házasodás kora. — A bőr ápolása. — A csók szinhatásai. — Az érzékek finomsága. — Fogaink. — A tánc méterekben. — A nők és a füzö. — Meddig aludjunk? — Dohányzó nők. — Pókháló szövet. — Az álmok országából.

Általános emlékeztető:

Névnapmutató. — Havi emlékeztető. — Nevezetesebb ismeretségeim. — Kiktől kaptam s kiknek adtam ajándékot? — Kiktől kaptam s kiknek irtam leveleket?

Ezen gazdag tartalommal rendelkező izléses szines boritékba kötött könyv ára 2 korona.

Kapható az Athenaeum könyvkiadó-osztályában, Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 54., valamint minden könyvkereskedésben, legczélszerübben az összeg előleges beküldése ellenében.

Gyengeségi állapotok

(impotentia) 40878

ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

hirneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intezetet

Budapest, Teréz-körut 44., I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytan honorárium teljes gyógyulás után fizetendő

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—6-ig

AZ ÖRÖM VALLÁSA

REGÉNY.

Irta

TIMÁR SZANISZLÓ.

Ára fűzve

2 korona 40 fillér.

Megrendelhető

az „EGYETÉRTÉS“ kiadóhivatalában.

Magyar királyi államvasutak.

Ad. 173430/900. szám.

Hivatalos órák.

Budapesti-dunaparti teherpályaudvar, Budapest-nyugoti pályaudvar, Budapest-Lipótváros és Budapest-Józsefváros állomásokon.

A) **Irodai órák:** | **Raktári órák:**

a) **április hó 1-től bezárólag szeptember hó 30-ig.**

délelött 7 órától 12 óráig | délelött 6 órától 12 óráig
délután 2 „ 6 „ | délután 1 „ 7 „

b) **október hó 1-től bezárólag márczius hó 31-ig.**

délelött 8 órától 12 óráig | délelött 7 órától 12 óráig
délután 2 „ 6 „ | délután 1 „ 6 „

B) **Szent István király napján** hivatalos órák nem tartatnak.

E napon fenti állomásokon áruk sem fel nem adhatók, sem pedig azok ki nem adatnak, kivéve a hulla-, élő állat és robbanékony-küldeményeket, melyek közül a hullák (gyors- vagy teherárukint) a hétköznapokra megállapitott hivatalos órák ideje alatt fel- és kiadhatók, mig a gyors- vagy teherárukint elszámolt élő állat- és robbanékony-küldemények ezen idő alatt csakis kiadatnak, de fel nem vétetnek.

C) **Vasár- és ünnepnapokon:**

irodai és raktári hivatalos órák csak gyorsáruk feladására és kiszolgáltatására **délelött 9 órától 12 óráig tartatnak**

Ezen hivatalos órák alatt kivételesen a teherárukint szállitandó, sör- és baromfi küldemények is felvétetnek és a teheráru-sörküldemények is kiadatnak. Egyéb áruk sem fel nem adhatók, sem ki nem adatnak, kivéve a hulla-, élő állat- és robbanékony-küldeményeket, melyek közül a hullák (gyors- vagy teherárukint) a hétköznapokra megállapitott hivatalos órák ideje alatt feladhatók és kiadatnak, mig az élő állat- és robbanékony-küldemények ezen idő alatt csakis kiadatnak, de fel nem vétetnek.

Budapest-Józsefváros állomáson és Budapest-nyugoti pályaudvaron a gyorsáruk hétköznapokon este 9 óráig, vasár- és ünnepnapot megelőző hétköznapon, valamint országos vásárok alkalmával hétköznapokon este 10 óráig átvétetnek.

A teheráruk fent nevezett összes pályaudvarokon vasár- és ünnepnapot megelőző hétköznapon, valamint országos vásárok alkalmával hétköznapokon este 10 óráig átvétetnek.

Kivételt képez karácsony, husvét és pünkösd ünnepek előestéje, mikor csak a rendes hivatalos órák tartatnak.

Figyelmeztetés. Szent István király napján és vasárnapokon az áruk feladása és kiszolgáltatása a törvényes munkaszünetre való tekintettel korlátoztatván, e napokon a hirdetményben külön megnevezett árukon kivül más árukat csak azok az állomások vehetnek fel és adhatnak ki, a melyek erre nézve felsőbb engedély alapján külön utasitást nyertek.

Budapesten, 1901 január havában.

1084 **Az igazgatóság.**

A magyar irodalom uj klasszikusa

EÖTVÖS KÁROLY.

Minden köz- és magánkönyvtár, minden magyar család, minden müvelt magyar ember kell, hogy elolvassa, kell, hogy megőrizze

Eötvös Károly munkáit.

Minden kötete: egy-egy oszloptartó a magyar irásmürészet fundamentumában.
Minden lapja: a magyar szellem gazdagságának megnyilatkozása.
Minden mondata: a magyar ember érzelemvilágának egy szines virága.
Minden szava: egy-egy édes szőlőszem, mit a magyar föld táplált, a magyar nap érlelt.

EÖTVÖS KÁROLY munkái mintegy tizenkét kötetből fognak állani.

Már megjelent:

I. és II. **Utazás a Balaton körül.**
III. **A ki örökké bujdosott** és egyéb elbeszélések.
IV. **A két ördög vára** és egyéb elbeszélések.

Egy-egy kötet ára 6 korona.

Legközelebb jelenik meg:

V. **Magyar alakok.** Kortörténeti rajzok.
VI. **Régelmult időkből. A nagy év. Deák Ferencz.**

Egy-egy kötet ára 6 korona.

A további kötetek lehetőleg gyors egymásutánban fognak közrebocsáttatni.

Egy-egy kötet ára diszes vászonkötésben 6 korona.

Eötvös Károly munkái

megrendelhetők csekély havi részletfizetés mellett ezen előfizetési iv utján, mely kivágandó és beküldendő az

Egyetértés

kiadóhivatalához

Budapest, IV. ker., Papnövelde-utcza 8. sz.

ITT LEVÁGANDÓ.

Előfizetési iv.

Alulirott ezennel megrendelem az **Egyetértés kiadóhivatala utján a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.**

Eötvös Károly munkáit,

melyek 12 kötetben, diszes vászonkötésben jelennek meg, kötetenkint 6—6, összesen 72 korona vételárért, mely fizetendő az első szállitástól kezdve 3 koronás havi részletekben Budapesten, a társaság pénztáránál. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és a gyüjtemény teljes hátralékos vételára esedékessé válik; az elmulasztott részleteket a társaság költségemen postai megbizással szedheti be. Az első havi részlet az első szállitáskor utánveendő.

Név és állás: ....

Kelet és lakhely: ....

(Olvasható aláirást kérünk.)

Magyar királyi államvasutak.

28835/1901. szám.

Legolcsóbb utazás Olaszországba és Dél-Francziaországba Budapesten Dombováron-Fiumén át

a magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság Fiume és Velencze, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajói igénybevételével.

Hajójáratok menetrendje:

1901. évi márczius hó 16-tól, október hó 31-éig.

1. **Indulás Fiuméből—Velenczébe,** minden **kedden és csütörtökön** reggel 7 órakor. Minden **szombaton** este 8 órakor.

2. **Indulás Fiuméből Anconába,** minden **hétfőn és szerdán** reggel 7 órakor. Minden **pénteken** este 8 órakor.

3. **Indulás Velenczéből—Fiuméba,** minden **szerdán és pénteken** reggel 7 órakor. Minden **hétfőn** este 7 óra 30 perczkor.

4. **Indulás Anconából Fiuméba,** minden **kedden és csütörtökön** reggel 7 órakor. Minden **szombaton** este 8 óra 30 perczkor.

Menettartam **10 óra.**

Menetdijak

a hajó-átkelési illetékkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat I. osztály	Gyorsvonat II. osztály	Személyvonat III. osztály
Budapest	Velencze vagy Ancona	kor.	34·00	26·00	14·00
„	Cannes	frc	117·20	[illegible]	—
„	Firenze	„	73·50	[illegible]	—
„	Genova	„	89·25	[illegible]	—
„	Lyon	„	128·25	[illegible]	—
„	Marseille	„	138·80	[illegible]	—
„	Milano	„	69·95	[illegible]	—
„	Napoli	„	100·55	[illegible]	—
„	Nizza	„	113·75	[illegible]	—
„	Roma	„	73·75	[illegible]	—
„	Torino	„	89·10	[illegible]	—
Bécs	Velencze vagy Ancona	kor	47·10	[illegible]	18·20
Berlin	„	márka	95·60	[illegible]	[illegible]
Breslau	„	„	71·20	51·70	[illegible]
Hamburg	„	„	122·20	[illegible]	[illegible]

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

A hajó-átkelési dij magában Fiuméből—Velenczébe vagy Anconába:

Diszterem hálóhelylyel együtt... ... ... 16 kor.
I. osztály ... ... 12 „
II. „ (teljélzet) ... ... 9 „

A gőzhajóknak a Budapest-Fiume közt forgalomban levő gyorsvonatokkal, valamint Velenczében és Anconában Roma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásuk van. Fiuméban a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből-Dalmácziába naponkint indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat, és pedig Zárába, Metkovicsba, Ragusába és Cattaróba, melyek menetrendje az „..........“-ban foglaltatik.

Menetjegyeket a fent nevezett állomások ugyszintén a magy. kir. államvasutak városi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben továbbá a Cook Tamás és fia czég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, hol a kivánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1901 február havában.

1149 **Az igazgatóság.**

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés“ hirlapkiadó, irodalmi és nyomda részvénytársaság körforgó-gépein.